

YER DEMİR GÖK BAKIR (1968)

YAŞAR KEMAL (1923 – 2015)

Genel Bakış

Dağın Öte Yüzü adlı üçlemenin ikinci bölümü olan *Yer Demir Gök Bakır*, ilk defa 1962 yılında *Cumhuriyet* gazetesinde tefrika edildikten sonra 1968 yılına gelindiğinde kitap halinde de yayımlanmıştır. Kemal'in *Ortadirek* adlı romanının devamı niteliğinde olan eserde, oldukça verimsiz bir tarlada pamuk toplamış olan Yalak köylülerinin, köye döndükten sonra yaşadıkları kıtlık, kuraklık, çaresizlik ve korku işlenir. Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyemeyecek olan Yalaklılar, mallarına el koyulmasından ve lanetlenmekten korkmaktadırlar. Yalaklıların içine düşmüş oldukları durumun yaratmış olduğu her koşul, onların aleyhine işlemektedir. Hiçbir yerden yardım alamayacaklarını düşünen köylüler, kendi kurtuluş mitlerini kendiliğinden yaratmaya başlarlar. Muhtar Sefer ve Adil Efendi gibi, kıtlığı, kuraklığı, yoksulluğu, kısırlığı, sömürüyü ve zulmü temsil eden karakterlerin önüne bir antitez niteliği taşıyan Taşbaşıoğlu getirilir. Zor zamanlarda bir kurtarıcı arayan topluluk, Taşbaşıoğlu'nun bir ermiş olduğuna yönelik hikayeler çıkarır ve onun çeşitli kerametlere sahip olduğu konuşur. Zaman içinde köylüler, kendi uydurdıkları yalanlara inanır hale gelirler. Köylülere göre Taşbaşıoğlu; bolluğu, bereketi, doğurganlığı, iyiliği ve adaleti temsil etmektedir. Köylüler, toplumsal ve bireysel sorunlarla baş edebilmek için doğaüstü güçlere başvururlar. Bununla baş etme görevi köylüler tarafından Taşbaşıoğlu'na verilir. İçinde yaşadığı topluluğa göre Taşbaşıoğlu, diğer köylülerden daha bilinçlidir ve yarı aydın olma niteliklerine sahiptir. Onlara yardım etmek isteyen Taşbaşıoğlu, kendisinin gerçek bir ermiş olup olmadığını sorgulamaya başlar. *Yer Demir Gök Bakır* kırk yedi bölümden oluşmaktadır.

Özet

Çukurova'ya pamuk toplamaya gitmiş olan Yalaklılar, borçlarını ödeyebilecek kadar para kazanamadan köylerine geri dönerler. Yirmi beş yıl önce de Adil Efendi'den borç almış olan köylüler, kıtlık ve kuraklık nedeniyle ona olan borçlarını ödeyememişlerdir. Bunun üzerine Adil Efendi köye gelmiş ve Yalaklıların elinde ne varsa hepsini alıp götürmüştür. Aynı şeyi yeniden yaşayacaklarını düşünen Yalaklılar tedirgin bir halde Adil Efendi'nin köye gelmesini beklerler. Köylülerin mağdur duruma düşmelerini istemeyen Muhtar Sefer, değerli eşyaların saklanması ve hayvanların da perili mağaraya götürülmesini önerir. Bunun üzerine Yalaklılar değerli eşyalarını açtıkları kuyulara, hayvanları da mağaraya saklarlar. Fakat onların oynamış oldukları oyun diğer köylerin yerlileri tarafından duyulur. Bunun üzerine Yalaklılar sakladıkları eşyaların bazılarını geri çıkarırlar. Muhtar Sefer Adil Efendi'ye köye gelip mallara el koymasına için haber gönderir. Hıdrellezde Yalaklılar, Adil Efendi'nin geleceğini haber almış ve coşkuyla onun köye gelmesini beklemeye başlamışlardır. Fakat Adil Efendi yine Yalak köyüne gelmemiştir. Bunun üzerine Yalaklıların sınırları iyice gerilir. İçine düşmüş oldukları kötücül durumdan bir çıkış yolu ararlar. Karlı ve soğuk bir havada köyden kaçmış olan Recep ve Hüsne adlarındaki sevgililer, soğuktan donmuşlardır. Bunun üzerine Vurgun Ahmet, Yalak köyüne gelerek köylülere olan bütün öfkelerini kusar. Taşbaşıoğlu'nun evinin önüne geldiğinde Vurgun Ahmet, niyazda bulunarak içeriye girer. Vurgun Ahmet Taşbaşıoğlu'na köylüler konusunda haklı olduğunu söyler. O günden sonra Yalaklılar arasında Taşbaşıoğlu'nun bir ermiş olup olmadığı tartışılmaya başlanır. Onunla ilgili birçok efsane ve masal uydurulur. Memidik adındaki bir sansar avcısı Taşbaşıoğlu'nu Tekeç Dağı'ndan yeşil libaslar içinde yedi top ışıkla birlikte gördüğünü söyler. Taşbaşıoğlu'nun bir ermiş olduğu haberi bölgedeki bütün köylere ulaşır. Başka köylerde yaşayan insanlar akın akın Taşbaşıoğlu'nun evine şifa ve deva bulmak için gelmeye başlarlar. Muhtar Sefer tarafından Adil Efendi'ye gönderilmiş olan heyet iyi haberlerle köye döner. Adil Efendi, köylüler tarafından öldürülmekten korktuğu için borçları affetmiş ve dükkanından istenildiği kadar alışveriş yapılabileceğini söylemiştir. Köylüler, Adil Efendi'den gelmiş olan iyi haberleri Taşbaşıoğlu'nun ermişliğine bağlarlar. Bunun üzerine Muhtar Sefer, Adil Efendi'nin yanına gider ve köylünün borçlarını affetmemesi için ona yalvarır. Adil Efendi borçları affetmekten vazgeçer. Ayrıca Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'nu tutuklatır. Fakat oynamış olduğu oyunlar ona pahalıya mal olur. Taşbaşıoğlu'nun

tutuklanması üzerine Yalaklılar bir daha Muhtar Sefer'le konuşmazlar. Karlı ve fırtınalı bir havada karakola götürülen Taşbaşıoğlu, jandarmalardan kaçarak bir mağaraya sığınır. Yalak köyü hala tedirgin bir bekleyiş içerisinde. Ambarda tutulan un da tamamen tükenmiştir. Kötü havalar bir türlü düzelmemiş ve toprak verimsizleşmiştir. Uzun Ali'nin çocukları olan Ummahan'la Hasan, her zaman baktıkları bir kayanın altına en son baktıklarında, üç tane çiçeğin filizlenmiş olduğunu görürler. Çocuklar sevinçten havalara uçarlar.

Kişiler

Memet Taşbaşıoğlu Muhtar Sefer'in sömürsüne ve çıkarıcılığına karşı Yalaklıları örgütlemek isteyen Taşbaşıoğlu, onlar tarafından sürekli ihanete uğramıştır. Köylünün korkaklığından ve kurnazlığından bıkmış olan Taşbaşıoğlu, sürekli olarak onların aleyhinde konuşur ve onlarla dalga geçer. Onun önerilerine uymayan Yalaklılar, çeşitli sorunlarla yüzleşmek zorunda kalmışlardır. İçine düşmüş oldukları zor durumdan kurtulmak isteyen Yalaklılar, Taşbaşıoğlu'nun ermiş olduğunu iddia ederler. Kısa sürede Yalak köyünde onun soyuyla ve sahip olduğu kerametlerle ilgili çeşitli hurafeler uydurulur. Taşbaşıoğlu'nun şöhreti civardaki bütün köylere yayılır. Onun ermiş olmasıyla bütün gücünü yitireceğini düşünen Muhtar Sefer ona engel olmaya çalışır. Taşbaşıoğlu'nun tek niyeti insanlara yardım etmektir. Başlarda bir ermiş olmadığının ve çeşitli kerametlere sahip olmadığının farkındadır. Fakat zaman içinde uydurulan hikayelere inanmaya başlayan Taşbaşıoğlu, kendisinin ermiş olduğuna kanaat getirir.

Muhtar Sefer Borcunu ödeyemeyen köyün muhtarı olarak büyük bir utanç yaşamaktadır. Fakat köylülerin başına gelen felaketlerin baş sorumlusunun kendisi olduğunun da farkındadır. Yalaklıları içine düşmüş oldukları zor durumdan kurtarmak isteyen Muhtar Sefer, onlara bazı önerilerde bulunur. Önerileri bir işe yaramayınca Adil Efendi'yle konuşmaya karar verir ve onunla görüşmesi için bir heyet gönderir. Bu sıralarda Taşbaşıoğlu'nun ermiş olduğuna yönelik bazı dedikodular dolaşmaya başlar. Dedikoduların ardından onun sahip olduğu kerametlerle ilgili çeşitli hurafeler anlatılmaya başlanır. Bulduğu mevkiyi kaybetmek istemeyen Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'nun artan şöhretine engel olamaya çalışır. Köylüye ve Taşbaşıoğlu'na karşı beslediği öfkeden dolayı çeşitli düzenbazlıklar yapar. Kendi çıkarlarını korumak için başka insanları zor durumlara düşürür.

Adil Efendi Bölgede bulunan altmış köydeki yerlilere borç para ve mal veren tüccar, Yalaklılara vermiş olduğu borcu tahsil edememiştir. Bunun üzerine Yalaklılar, Adil Efendi'nin köye gelip borçlarını tahsil etmesini beklemektedirler. Bölgede yaşayan köylüler, Çukurova'ya inmeden önce ihtiyaç duydukları şeyleri Adil Efendi'den alırlar ve kazandıkları parayla da borçlarını öderler. Fakat Yalaklılar borçlarını ödemeyerek geleneği bozmuşlardır. Adil Efendi borcunu ödeyen köylüleri ve işbirliği yapan muhtarları sevmektedir. Borcunu ödemeyen kişilere ve işbirliği yapmayan muhtarlara karşı hiç acıması yoktur. Fakat Yalaklıların çok tedirgin olduklarını ve onlar tarafından öldürülebileceğini düşünen Adil Efendi, aylar geçmiş olmasına rağmen Yalak köyüne gitmez. Ölüm korkusu onu bambaşka bir şekilde davranmaya mecbur etmiştir. Başlangıçta borçları affetmeye karar verir fakat Adil Efendi onu bu niyetinden döndürür.

Meryemce Uzun Ali'nin annesi olan kadın karakter, *Ortadirek* adlı eserde başkarakterlerden biri olarak rol oynamıştır. Üçlemenin ikinci bölümünde Meryemce, biraz daha geri plana düşmüş olsa da oynadığı rol oldukça önemlidir. Taşbaşıoğlu gibi Meryemce de, köylülerin ikiyüzlülüğünden ve korkaklığından bıktığı için hiç kimseyle konuşmamaya ant içmiştir. Bütün huysuzluğuna rağmen Yalaklılar ona saygıda kusur etmezler ve liderlik vasıflarına sahiptir. Köylülerin yapmaya cesaret edemedikleri şeylerde daima ilk adımı atan Meryemce olur. Taşbaşıoğlu'yla görüşerek onun bir ermiş olarak kabul edilmesinde önemli rol oynar. Aynı zamanda gerektiğinde Yalaklıları Muhtar Sefer'e karşı örgütler. Muhtar Sefer'in en çok korktuğu isimlerden biri Meryemce'dir. Meryemce, oldukça tecrübeli ve gözlemci bir karakterdir.

Anlatıda önemli rolleri olan diğer karakterlerin isimleri şunlardır: Uzun Ali, Vurgun Ahmet, Memidik, Ömer, Hasan, Ummahan, Elif, Hüsne, Recep, Koca Halil, Hacı, Fatma, Gömleksizöğlü, Kır İsmail, Kır İsmail'in Kızı, Köstüoğlu, Fatmaca Karı, Zalaca Karı, Onbaşı Cumali, Yüzbaşı Şükrü vd.

Öykü

Yalak Köyüne Dönüş Meşeliğe doğru ilerleyen Hasan Ummahan'a, ormana vardıklarında ona bir şey göstereceğini söyler fakat Ummahan ona ne göstereceğini sorup dursa da Hasan söylememekte inat eder. Hasan, Ummahan'ın sorusuna cevap vermeyince ikili birbirleriyle atışırlar. Hasan Ummahan'a küfür eder ve Ummahan da Hasan'ı babasına şikayet etmekle tehdit eder. Yolculuk sırasında Hasan, köylüler arasında bir efsane olarak anlatılan mavi kuşu düşünür. İnanca göre, mavi kuşun kafasından bir kolye yapılır ve kolye bir çocuğun boynuna takılırsa, o çocuğa asla nazar değmemektedir. Hasan, mavi kuşlardan birini yakalayıp kolye yapmayı hayal etmektedir. Bu sayede bütün kötülüklerden korunacağına inanır. Yalıklılar arasında en iyi mavi kuş yakalayan kişi Koca Halil'dir. Hasan onun bu yeteneğine çok özenir. Hasan ve Ummahan ölümü ve kıyameti düşünürler. Ölümden sonra günahı olanların cehenneme ve günahı olmayanların cennete gideceğini düşünürler. Onlara göre kıyamet, gökyüzünden gelen bir yelle başlayacaktır.

Koca Halil'in Öldüğünün Düşünülmesi Meryemce, öldüğü sanılan ve arkasından Kuran okunan Koca Halil'e lanet okur. Onun dört kitap tarafından katledilmesinin vacip olduğunu ve böylesine bir adamın arkasından mevlit okutulmayacağını söyler. Bu düşüncelerini köylülerin içinde sesli bir şekilde söyleyen Meryemce'ye Uzun Ali engel olmaya çalışır. Kel Aşık Koca Halil için Mevlit okumaktadır ve Yalıklılar onun ölümünden dolayı ciddi bir üzüntü duymuşlardır. Meryemce'ye göre, Muhammed peygamber için yazılmış olan bir eser Koca Halil gibi bir sahtekarın adıyla kirlenmemelidir. Meryemce, Koca Halil için Mevlit okutan köylülere kızar. Köylüler onun huysuzluğunun yaşlılığından kaynaklandığını bilirler ve bu durumu anlayışla karşılarlar. Fakat Mevliti okuyan Kel Aşık Meryemce'ye öfke dolu gözlerle bakmıştır. Uzun Ali Meryemce'nin ağzını elleriyle kapatır. Sabredek daha fazla gücü kalmayan köylüler onu ayıplarlar. Bunun üzerine Meryemce bir daha onlarla konuşmamaya karar verir.

Yalıklılar Arasındaki Gerginlik Yalnız başlarına ormanda dolaşan Hasan ve Ummahan, ısınabilecekleri bir yer ararlar. Kış mevsimi gelmiş ve her yer karla kaplanmış. Düzlükler ve tepeler, başı sonu olmayan bir beyaz tül gibi görünmektedir. Hasan ve Ummahan, altı kuru olan bir kayanın altına çırpıları yığarlar. Hasan'ın bir kibrit çıkardığını gören Ummahan ona, kibriti nereden bulduğunu sorar. Hasan Ummahan'a kibritini emeğiyle kazandığını söyler. Hasan, kiraz ağacından yaptığı çubukları satarak kibriti almıştır. Hasan Ummahan'ın zekasını takdir eder ve bundan dolayı ondan biraz çekinir. İkili, kısa süreli aralıklarla birbirlerine sataşır dururlar. Çırpılardan ateş yakmayı başaran Hasan Ummahan'a, yalıkların içinde periler, atlar, karıncalar ve kuşlar gördüğünü söyler. Uzun süredir Hasan bunu kimseye anlatmamıştır. Ummahan ateşin içinde hiçbir şey görememektedir. Mavi bir kuş avlayıp ondan kolye yapmayı Hasan, adeta takıntı haline getirmiştir. Çünkü köyde ciddi bir gerginlik ve endişe olduğunu sezmektedir. Bu sayede kendisini korumayı amaçlamaktadır. Köye dönmeden önce Hasan, arkalarında bulunan kayalıklara gitmek ister. Bu sırada Ummahan'ın gözlerini kapatması gerekmektedir. Ummahan uzun süredir Hasan'ın kayalıklarda ne yaptığını merak eder. Fakat bir türlü oraya gidip onun ne yaptığını bakmaya cesaret edemez. Kayalıkların ardından Hasan'ın ne yaptığı tamamen bir sırdır.

Koca Halil'in Yaşadığının Öğrenilmesi ve Adil Efendi'nin Köye Geleceğinin Öğrenilmesi Bütün köy karla kaplanmış ve köye geri dönmüş olan Yalıklıların üzerinde yoğun bir gerginlik vardır. Atının ölümünün üzerinden epey zaman geçmiştir ve köye geri döndüğünde bile Meryemce, hiç kimseye konuşmamaya devam etmektedir. Aslında Meryemce oldukça neşeli bir insandır. Fakat atın ölümünden sonra tamamen değişmiştir. Ailenin ve köylülerin gerginliği çocuklara yansımış ve onlar da kendi kabuklarına çekilmişlerdir. Meryemce'yi konuşturmak ve onunla arasını düzeltmek isteyen Uzun Ali, onun sevdiği konulardan bahseder. En sonunda onu en hassas noktasından vurmaya karar verir. Uzun Ali Meryemce'ye Koca Halil'den bahseder. Aslında Koca Halil ölmemiştir ve kendi oğlu tarafından evde bulunmuştur. Koca Halil, herkesten önce köye varmış ve ahırda saklanmaya başlamıştır. Onun için okunmuş olan Mevlit de boşa gitmiştir. Koca Halil evden dışarıya çıkmamaktadır. Pamuk toplama zamanını geç haber verdiği için köylülerin kendisini öldüreceğini düşünmektedir. Bütün bunları Uzun Ali'ye Zala Karı anlatmıştır. Çocuklar dışarıdan odun toplayıp eve getirmektedirler. Hava çok soğuktur. Kışın köylülerin faydalandıkları en iyi ısı kaynaklarından birisi hayvanların soluklarıdır. Uzun Ali, gelecek yıl Çukurova'ya indiğinde kazanacağı parayla bir tane öküz ve dört tane de keçi almayı planlamaktadır. Böylece çocuklarını soğuktan koruyabileceğini düşünür. Bütün köylülerde olduğu gibi, Uzun Ali'nin de Adil Efendi'ye borcu vardır. Yalıklılar ilk defa Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyememişler ve geleneği bozmışlardır. Muhtar Sefer Yalıklılara, Adil Efendi'nin yakında borçlarını almak için köye geleceğini söylemiştir. Söylentilere göre Adil Efendi,

köylülerin elindeki her şeyi alacaktır. Köylülerden bazıları borçlarını ödemeyi başarmışlardır. Fakat büyük bir çoğunluğu ödeyememiştir. Bütün bu söylemlerine rağmen Uzun Ali, Meryemce'den hiçbir karşılık alamaz. Taşbaşıoğlu Uzun Ali'yi ziyarete gelir. Taşbaşıoğlu Adil Efendi'den gelen son havadisleri ona iletir. Duyumlara göre Adil Efendi yakında köye gelecektir. Herkes oldukça çaresiz bir durumdadır. Taşbaşıoğlu Adil Efendi'yle bir anlaşma yapmayı düşünür. Ona gelecek sene, var olan borçlarından iki katı fazlasını geri ödemeyi teklif edecektir. Fakat onun bu teklifi kabul edeceğinden şüphelidir.

Koca Halil'in Yalaklılar Tarafından Öldürüleceğini Düşünmesi Evinin ambarında saklanmakta olan Koca Halil, yalnızca gece vakitlerinde tuvaletini yapmak için dışarıya çıkmaktadır. Pamuk toplama zamanını köylülere geç haber verdiği için öldürüleceğini sanmaktadır. Koca Halil köydeki gelişmeleri oğlu Hacı'dan öğrenir. Koca Halil, köydeki karışıklıklardan haberdardır. Oğlu aracılığıyla Yalaklılara bir teklif iletmek istemektedir. Koca Halil'in Yalaklılara olan teklifi: affedilmesi durumunda onların Adil Efendi'den kurtulmalarını sağlamaktır. Fakat oğluna ambarda saklandığını kimseye söylememesi gerektiğini de tembihler. Hacı, köylülerin Koca Halil'in ambarda saklandığını bildiğini ağızından kaçıtır. Bu bilgi üzerine Koca Halil evdeki bütün kapıları ve camları kapatır. Koca Halil tamamen paranoyaklaşmıştır. Kendisini kurtarmak için eski bir eşkiya olan dostu Memo'dan yardım istemeyi düşünür. Onun aracılığıyla köylüleri tehdit etmeyi ve onun tarafından korunmayı hayal eder. Fakat Memo'nun ölümünün üzerinden epey zaman geçmiştir. Koca Halil Hacı'dan, Tekeç Dağı'na götürülmeyi rica eder. Hacı Koca Halil'e, bu havada hiçbir yere gidemeyeceklerini aynı zamanda köylünün ona kızgın olmadığını, onların kendi dertlerine düştüklerini söyler. Koca Halil, köylüler tarafından önemsenmemeyi ve ciddiye alınmamış olmayı kabullenemez. Biraz yemek yedikten sonra tir tir titreyerek yatağına çekilir. Evin basılmasından ve öldürülmekten çok korkmaktadır. Hatta artık düşündüğü tek şey ne zaman ve nasıl öldürüleceğidir. Öldürüleceğinden emin olan Koca Halil, ailesiyle teker teker helalleşir. Kayınpederinin içler acısı halini gören Fatma, Koca Halil'e yardım etmek ister. Koca Halil geçmişte Fatma'ya çok eziyet etmiş olsa da Fatma, yarın onu bütün dertlerinden kurtaracağını söyler.

Koca Halil'in Köylülerin Kızgın Olmadığını Öğrenmesi Çukurova'ya inmeden önce, sabah ezanlarıyla uyanıp ocağa odun atmayı alışkanlık haline getirmiş olan Koca Halil, geri döndükten sonra bu alışkanlığını bırakmıştır. Bugün, dönüşünün üzerinden sonra ilk defa, sanki içine bir şey doğmuş gibi sabah ezanıyla kalkar ve ocağa odun atar. Hacı'nın uyandığını gören Koca Halil ona, Fatma'yla neden tartışmadıklarını sorar. Hacı Koca Halil'e, Fatma'nın sabah erkenden çıktığını bundan dolayı fırsat bulamadıklarını söyler. Bunun üzerine Koca Halil, derhal kapıların ve pencerelerin kapatılmasını ister. Köylüleri peşine takan Fatma evin kapısının önüne gelir. Koca Halil onların seslerini duyar ve oğluna kapıyı açmaması için yalvarır. Yalaklılar Koca Halil'in durumuna kahkahalarla gülmektedirler. Koca Halil ambara saklanır ve kapıyı kilitler. Bütün köy onunla alay etmektedir. Bir süre sonra Gömleksizoğlu köylüleri susturur. Onlara bu kadar şamatanın yeterli olduğunu söyler. Evin içine giren Gömleksizoğlu Koca Halil'i zorla kucağına alıp dışarıya çıkarır. Köyün delikanlıları, genç kızları, Gömleksizoğlu ve aile üyeleri, onun elini sırayla öperler. Gömleksizoğlu Koca Halil'e kimsenin ona kin gütmediğini ve köylülerin ona hiçbir şey yapmayacaklarını söyler. Ardından Koca Halil yatağına geri döner.

Koca Halil'in Yalak Köyünden Ayrılışı Koca Halil, köylülerin vermiş oldukları tepkiye çok şaşırmıştır. Onlar tarafından önemsenmediğini ve alaya alındığını düşünür. Lakin Hacı Koca Halil'e, köylülerin onu değil Muhtar Sefer'i suçladıklarını ve köylülerin ona saygı duyduklarını söyler. Onun bu sözleri üzerine Koca Halil rahatlar ve oğlu için hayır duası eder. Fakat bir süre sonra Koca Halil'in içine yeniden bir kurt düşer. Köylünün onu ciddiye almadığını ve öldürülmeye değer görülmediğine kanaat getirir. Köylülerin alay ederek ve gülerik intikam aldıklarını düşünür. Oğlu Hacı'yla konuşan Koca Halil, köyde sürekli kendisinden bahsedildiğini ve alay konusu olduğunu duyduğunu söyler. Hacı Koca Halil'e başkalarının söylediklerine inanmamasını ve onun delirmek üzere olduğunu söyler. Köylülerin hepsi kendi sorunlarıyla uğraşmaktadır ve hiçbirinin Koca Halil'e uğraşacak vakti yoktur. Herkes Adil Efendi'ye olan borcunu nasıl ödeyeceğini düşünmektedir. Koca Halil Hacı'ya çok sinirlenir ve onu yanından kovar. Gelinine de küfreder lakin ondan hiçbir karşılık gelmeyince daha çok sinirlenir. Koca Halil'in aklına bir fikir gelir. Gelinine naneli bir tarhana çorbası yaptırdıktan sonra Uzundere'ye gelir. Boran ve fırtına her şeyi uçurmaktadır. Koca Halil Oyuktaş'a ulaşmaya çalışmaktadır.

Yalaklıların, Adil Efendi'ye Olan Borçlarını Nasıl Ödeyeceklerini Düşünmeleri Muhtar Sefer'in yanına gelmiş olan Zalaca Kadın, ona görmüş olduğu rüyayı anlatır. Çukurova'nın düzlüğünde kara bir buluttan kaçan Zalaca'yı, yerin altından çıkan atlar da kovalamaktadır. Bir süre sonra Zalaca'nın

karşısına siyahi bir adam çıkmıştır. Muhtar Sefer onun gördüğü rüyayı yorumlar. Kara bulut, köyün başına dert olmuş olan Adil Efendi'yi temsil etmektedir. Kara atlarınsa köye doğru hızla gelen felaketleri temsil ettiğini söyler. Bulutun içinde görünen aydınlığınsa bir kurtuluş umudunun olduğunu temsil ettiğini söyler. Zalaca Kadın Muhtar'ın evinden çıkınca köylü kadınlarla karşılaşır. Onlara felaketin köye gelmek üzere olduğunu söyler. Köylü kadınlar Zalaca'yla dalga geçerler fakat onlar da Adil Efendi'den korkmaktadırlar. Kadınların arasında Meryemce de görünür ve Muhtar'a oldukça öfkeli bir şekilde bakmaktadır. Adil Efendi'ye olan borçları yüzün Yalaklılar karamsarlığa kapılırlar. Fakat bu durumdan kurtulabileceklerini de ümit ederler. Köyün bütün erkekleri Muhtar Sefer'in evinde toplanır. Kadınlar da bir süre sonra onlara katılırlar. Köylüler Koca Halil'in Tekeç Dağı'na ölmek için gittiğini düşünmektedirler. Onun da Adil Efendi'den korktuğunu ve köylülerin bütün mallarının götürüldüğünü görmek istemediğini sanırlar. Köylüler arasından bir gönüllü grubu oluşturulur ve bu grup Koca Halil'i bulup geri getirmeleri için görevlendirilir. Köylüler Adil Efendi'nin Yalak'a gelmesinden korkmaktadırlar. Bir atının köye doğru geldiğini fark eden Yalaklılar evlerine saklanırlar. Gelen kişinin Adil Efendi ya da onun adamlarından biri olduğunu düşünürler. Gelen kişi Küplüzadelerin Oğlu'dur. Köy ona terk edilmiş gibi gelir. Muhtar Sefer'in kapısını çalar fakat ona hiç kimse cevap vermez. Bir süre köyün içinde dolaşıp köylülerin nereye gitmiş olabileceklerini düşünür. Küplüzadelerin Oğlu, Yalaklıların başına gelen felaketlerden haberdardır. Borçlarını ödeyemeyen köylülerin yeniden Çukurova'ya indiklerini tahmin eder. Fakat kış mevsiminde Çukurova'da yapacak hiçbir iş yoktur. Bundan dolayı onlar için üzüldür. Adil Efendi'nin acımasızlığına öfkelenir ve bu düzenin değişmesini diler. Küplüzadelerin Oğlu atını boğarcasına köyün dışına doğru sürer. Onun gittiğini gören köylüler sevinç içinde evlerinden çıkarlar.

Hüsne ile Recep'in Köyden Kaçmak İstemeleri Gecenin geç vakitlerinde babasının uyumasını bekleyen Hüsne, dışarıdan bir işaret beklemektedir. Bir ısıklık sesi duyar fakat her zaman başını yastığa koyar koymaz uyuyan babası her nedense bu gece bir türlü uyuyamamıştır. Babası yattığı yatakta dönüp durmaktadır. Babasının soluğunun değiştiğini fark eden Hüsne onun uyumuş olduğunu anlar. Kapıyı gıcırdatmadan evden çıkar. Recep ile Hüsne, Kör Hasan'ın boş damında buluşurlar. Birbirlerini görür görmez sarılırlar ve ocağı yakarlar. Oda sıcaklığı arttığında soyunup sevişmeye başlarlar. Ardından sabaha kadar ocağın yanında öpüşüp sevişirler. Şafak sökmeden önce eve gitmeye hazırlanan Hüsne, her zamankinin aksine evi terk etmez ve ocağın yanına oturur. Bir sıkıntısı olduğu bellidir. Çukurova'dan geleli üç ay olmuş olmasına rağmen ikili ilk defa görüşmüşlerdir. Bundan dolayı Hüsne Recep'e biraz sitem eder. Recep Hüsne'ye, köyün içinde bulunduğu durumdan çekindiği için gelemediğini söyler. Köyde yaşanan sıkıntılardan bıkmış olan Hüsne Recep'le Çukurova'ya kaçmak ister. Fakat bu kış mevsiminde kaçıp başka bir yere gidebilmek mümkün değildir. Recep Hüsne'ye, bir daha ki pamuk toplama zamanını beklemesini söyler. Ardından Hüsne oradan ayrılır.

Muhtar Sefer'in Yalaklılara Değerli Eşyalarını Saklamalarını Söylemesi Sabahın erken saatlerinde, Muhtar Seferin evine gelen Meryemce kapıyı çalar. Kapının deliğinden Meryemce'yi gören Muhtar Sefer, onun sert bakışlarından korkar ve kapıyı açmaz. Meryemce'nin bir şeyler planlıyor olmasından şüphe eder ve onu kendi safına nasıl çekeceğini düşünür. Muhtar Sefer, Adil Efendi'nin yakın bir zamanda köye gelip herkesin eşyalarını alacağını ya da bütün köyü ateşe vereceğini bilmektedir. Köylüyü bu duruma kendisinin düşürdüğünün farkındadır. Aslında Muhtar Sefer'in Adil Efendi'ye verecek parası vardır. Vereceği parayla bütün borcunu kapatabilir. Fakat Yalaklılar borçlarını ödeyemedikleri sürece onun vereceği para kabul edilmeyecektir. Çünkü muhtar olarak köylünün beş parasız kalmasının sorumlusu Sefer'dir. Yıllardır süregelen geleneği çiğneyen ilk muhtar Sefer olur. Bundan dolayı utanç içindedir ve ne ağaların ne de diğer muhtarların yüzüne bakamamaktadır. Kasabaya bir daha inmemeye karar verir. Fakat bunu nasıl yapabileceğini de bilememektedir. Bir süre sonra Muhtar Sefer'in aklına bir fikir gelir. Bekçi'ye, bütün köylülerin evinin önünde toplanmalarını duyurmasını ister. Bir kenarda oturan Meryemce'yi Muhtar Sefer yanına çağırır. Muhtar Sefer Meryemce'yi de yanına alarak köylülere hitap etmek ister. Bu sayede onun gönlünü alacağını düşünür fakat Meryemce onunla yan yana durmak istemez. Muhtar Sefer Meryemce'ye kızar. Kendi öneminden ve muhtarlık görevinin kutsallığından bahsederek onu korkutmaya çalışır. Ardından yumuşar ve gönlünü okşayarak onu kandırmaya çalışır. Muhtar Sefer kurul üyelerini yanına topladıktan sonra köylülere hitap etmeye başlar. Onlara yirmi beş yıl önce yaşadıkları pamuk yangını ve bundan dolayı Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyemediklerinde başlarına gelmiş olan felaketleri hatırlatır. Yirmi beş yıl önce Adil Efendi, borçlarını ödeyemeyen Yalaklıların her şeyini almıştır. Hatta onların bir daha böyle bir şey yapmalarına tamamen engel olmak için kadınların donlarını bile almıştır. Aynı şeyleri bir daha yaşamak istemeyen Muhtar Sefer köylülere çözüm önerileri olup olmadığını sorar. Köylülerin çoğu, Çukurova'ya yeniden inip çalışmayı önerir. Muhtar Sefer onları bu düşüncelerinden dolayı yerer ve kendi fikrini onlara açıklar. Muhtar Sefer bütün köylülere değerli

eşyalarını saklamalarını önerir. Bu sayede Adil Efendi köye geldiğinde alıp götürebileceği hiçbir şey bulamayacak ve belki de köylülerin yoksulluğundan dolayı üzüлüp borçları erteleyecektir. Muhtar Sefer bu fikri Meryemce'nin verdiğini söyler. Meryemce Muhtar Sefer'in yalan söylediğini söylemek ister fakat kimseyle konuşmamaya yemin ettiği için ağzını açamaz.

Yalaklıların Değerli Eşyaları Saklamaları O andan sonra Yalaklılar, oyun oynamış gibi bütün değerli eşyaları saklamaya başlarlar. Meryemce hırızmasını, yüzüğünü, küpelerini, bileziğini, iğneliğini ve en güzel kıyafetlerini bir bohçaya doldurur, kimsenin bulamayacağını düşündüğü bir yere saklar. Uzun Ali Meryemce'ye Adil Efendi'nin tahıl, yağ ve benzeri şeylerin peşinde olduğunu söyler. Fakat Meryemce onu dinlemez. Bir miktar parası olan Meryemce, kıyafetinin koltuk altı kısmına yaptığı bir cebe paralarını saklar. Uzun Ali, kazımış olduğu bir kuyuya tahılları ve yiyecekleri gömer. Bazı eşyalar da evin görünmeyen yerlerine yerleştirilir. Hasan da, gözü gibi baktığı kibritlerini saklamak ister. Ummahan'a kibritleri nereye saklayacağı konusunda danışır. En sonunda kibritleri bir ağacın kovuğuna saklamaya karar verirler. Köyde eşyalarını saklamamış olan tek kişi Taşbaşıoğlu'dur. Taşbaşıoğlu, eşyalarını saklamamış olmasından dolayı Muhtar Sefer ile köylülerin tepkisini çeker. Muhtar Sefer bütün evleri teker teker kontrol eder. Köylüler, sahip oldukları bütün değerli eşyaları başarıyla saklamışlardır. Hayvanlar da bir mağarada tutulmaktadır.

Hüsne ve Recep'in Gelecek Planları Gece yarısı, Hüsne'yle Recep yeniden buluşurlar. Kör Hasan'ın damında seviştikten ve bir süre oturduktan sonra dereye girerler. Recep Hüsne'ye gelecek yaz birlikte kaçabileceklerini söyler. Recep Çukurova'da traktör sürücülüğü yapmayı düşünür. Traktör sürücülüğü oldukça iyi bir gelir sağlamaktadır. Bu sayede kendi hayatlarını da kurabileceklerini söyler. Hüsne Recep'i mutlulukla dinlemektedir. Onun sevindiğini gören Recep, gelecekle ilgili planlarını anlatmaya devam eder. Adil Efendi'nin yakında geleceği söylentileri üzerine Recep, evinde saklayacak bir şeyler aramış fakat saklayacak hiçbir şey bulamamıştır. Maddi olarak durumu oldukça kötüdür.

Yalaklıların Adil Efendi'yi Beklemeleri – Adil Efendi'nin Gelmemesi Sabah vakitlerinde Adil Efendi'nin geleceğini haber alan köylüler, onu yol üzerinde beklemeye başlarlar. Köylüler, Adil Efendi'ye oynadıkları oyunun anlaşılıp anlaşılmayacağını düşünerek tedirgin olurlar. Oynadıkları oyunun anlaşılması durumunda Adil Efendi bir daha onlara güvenmeyecektir. Bütün köylüler akşama kadar yolun kenarında Adil Efendi'nin gelişini beklerler. Fakat yoldan hiçbir şey geçmez. En son kalan kişi olan Meryemce de umudunun tükenmesi üzerine evine döner. Ertesi gün de Adil Efendi, köylüler tarafından akşama kadar beklenir. Fakat Adil Efendi yine gelmez. Adil Efendi'nin gelmeyeceğini düşünen Meryemce, mağarada sakladığı danasını ziyarete gider. Onunla konuşur ve onu gözlerinden öper. Daha sonra Adil Efendi'nin gelebileceğini düşünerek köye iner. Mağarada süt sağan kadınların duyabileceği şekilde Adil Efendi'nin geleceğini söyler. Fakat hiç kimse ona kulak asmaz. Meryemce'ye görünmeden bir kayanın yanına giden Hasan, kayayı kaldırıp altına bakar. Kibritlerini kayanın altına saklamıştır. Hasan'ın bir şeyler sakladığını anlayan Meryemce onu gözetlemiştir fakat ne sakladığını anlayamamıştır. Hasan da Meryemce tarafından görüldüğünün farkındadır. Fakat onun kimseye bir şey söylemeyeceğini bildiği için içi rahattır. Köye inen Meryemce'nin önüne Muhtar Sefer çıkar. Muhtar Sefer Meryemce'ye, köylülerden birinin Yalak'da olup bitenleri Adil Efendi'ye ispiyonladığından şüphelendiğini söyler. Taşbaşıoğlu'nun Adil Efendi'ye köylülerin neler yaptığını anlattığını ve Adil Efendi'nin bundan dolayı hala gelmediğini iddia eder. Zira Taşbaşıoğlu kendi eşyalarını saklamamıştır ve dört gündür de ortalıkta görülmemiştir.

Eşyaların Saklandığının Öğrenilmesi ve Geri Çıkarılmaları Muhtar Sefer Yalaklılara, Adil Efendi'nin uzun zamandır köye gelmemiş olmasının sebebi olarak Taşbaşıoğlu'nu gösterir. Fakat köylüler ona bu konuda inanmamışlardır. Yalaklılar Taşbaşıoğlu'na güvenmektedirler. Civar köylerde yaşayan yerliler, Yalaklıların değerli eşyalarını Adil Efendi'den sakladıklarını öğrenmişlerdir. Muhtar Sefer utanç içinde kalmıştır ve bir daha kasabalılara bakacak yüzü kalmamıştır. Uzun zamandır gelmesi beklenen Adil Efendi, bir türlü köye gelmemiştir ve köylülerin sabrı taşma noktasına gelmiştir. Köy kurulunu toplayan Muhtar Sefer, üç gün boyunca üyelerle görüşür. Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'yla da görüşüp fikrini almak istemiştir. Fakat bunu yapmaya cesaret edememiş ve onun kendisiyle konuşmayacağını da bilmektedir. Almış olduğu kararı Taşbaşıoğlu'na iletmek isteyen Muhtar Sefer, Zalaca'yla Zekeriya'yı aracı olarak görevlendirir. Ardından Yalaklıları evinin önünde yeniden toplar. Onlara Adil Efendi'nin eşyaların saklandığını öğrendiğini ve bundan dolayı gelmediğini söyler. Fakat mal saklama olayının diğer köylerin yerlileri tarafından uydurulduğunu söyleyerek olayı örtbas etmeye çalışır. Yalaklılardan bu olayın, diğer köylüler tarafından atılan bir iftira olduğunu söylemelerini ister. Bütün eşyalar saklanılan yerlerden geri çıkarılacak ve Adil Efendi'nin gelmesi durumunda eldeki her şey verilecektir. Muhtar Sefer Adil Efendi'ye köy kurulunu göndereceğini söyler.

Meryemce'nin Sevinci ve Köylü Kadınların Ona Katılmaları Aniden eve geri dönen Meryemce, kırlangıç yuvasındaki öteberilerini almaya çalışır. Yuvaya kadar uzanamayan Meryemce, Hasan'dan yardım ister. Bir kütüğün üzerine çıkıp öteberilerini alacağı sırada Uzun Ali eve girer ve uzun boyuyla annesinin öteberilerini alıp ona verir. Bohçaya sakladığı yüzüğünü, bileziğini takan ve eşarbını bağlayan Meryemce, dışarıya çıkar. Ardından Adil Efendi'nin bu eşyaları alıp alamayacağını öğrenmek için Taşbaşıoğlu'na gider. Uzun Ali, kazmış olduğu kuyudan tahılların bir kısmını dışarıya çıkarır ve kuyuyu geri kapatır. Meryemce, derdini hiç konuşmadan Taşbaşıoğlu'na anlatmaya çalışır. Taşbaşıoğlu Meryemce'nin ne anlatmaya çalıştığını anlamakta zorlanır. Taşbaşıoğlu Meryemce'ye, eşyalarını kimsenin alamayacağını ve ülkenin artık kanunlarla yönetildiğini söyler. Büyük bir iç huzurla evine doğru geri dönen Meryemce'yi gören kadınlar da takılarını takarlar ve Yalak köyü bir bayram havasına girer.

Muhtar Sefer'in Adil Efendi'ye Öfkelenmesi ve Kır İsmail'in Kızıyla İlişki Yaşaması Yalak köyünde Hıdrellez büyük bir coşkuyla karşılanır. Köyün meydanına büyükçe bir ateş yakılır ve köyün kadınlarıyla genç kızları en güzel giyitlerini giyip dans etmeye başlarlar. Kel Aşık en güzel türkülerini okuyup hikayeler anlatır. Yörenin ulu ozanları ve erenleri anılır. Giymiş olduğu kıyafetlerle ve takmış olduğu takılarla Meryemce, bütün kadınlara örnek olur ve herkes ona özenir. Uzun Ali düdük çalarak kutlamalara katılır. Oğlunun düdük çaldığını gören Meryemce coşkunluğa kapılır ve onunla konuşmak ister. Fakat kimseyle konuşmamaya yemin ettiğini hatırladığında onunla konuşmaktan vazgeçer. Öğle vakitlerine doğru Adil Efendi'nin geleceğini haber alan köylüler, köy yolunun üzerinde umutla onu beklemeye başlarlar. Adil Efendi ikindiye kadar beklenir. Fakat akşam karanlığının çökmesiyle birlikte onun gelmeyeceğini anlarlar ve herkes evlerine çekilir. Uzun süredir köylüye boş umutlar veren Muhtar Sefer'in Adil Efendi'yi bekleyecek sabrı kalmamıştır. Aylardır onun köye gelmemiş olmasına çok sinirlenir. Muhtar Sefer Adil Efendi'ye son zamanlarda düşman kesilmeye başlamıştır. Onun gelip gelmeyeceği ve köylünün mallarını alıp almayacağı düşüncesi aklını kemirip durur. Adil Efendi'nin köylülerin mallarına el koymak için gösterebileceği hiçbir resmi belge yoktur. Herhangi bir noterin huzurunda anlaşma yapılmamıştır. Bundan cesaret alan Muhtar Sefer borcu inkar ederek kendisini ve köylüyü kurtarmayı düşünür. Hayli sinir bozucu düşüncelere kendisini kaptırmış olan Muhtar Sefer'in aklına Kır İsmail'in kızı gelir. Onu düşünür düşünmez Muhtar Sefer'in bütün bedeni şehvetle titrer. Muhtar Sefer, eşlerinden birinin aracılığıyla Kır İsmail'in kızını çağırır. Onun çok sinirli olduğunu gören eşi kucağındaki çocuğu yatağına yatırıp hemen dışarıya çıkar. Kır İsmail'in kızı Muhtar Sefer'in yanına gelir ve kız, onunla nişanlanacağını söyleyen İbrahim tarafından mağarada nasıl tecavüze uğradığını anlatmaya başlar. Muhtar Sefer gereksiz detayların geçilmesini ister ve ikilinin seviştiği anı anlatır. Muhtar Sefer genç kızın anlattıklarını şehvetle dinlemektedir. Bu hikayeyi anlatmak genç kızın da hoşuna gitmeye başlamıştır. Genç kız başına gelen olayı anlatırken tahrik olmaya başlamıştır. Kızın anlattığı hikayeye kendisini kaptıran Muhtar Sefer onu kolundan tutup kendisine doğru çeker.

Taşbaşıoğlu'nun Köylüyle İlgili Eleştirileri Aradan aylar geçtikten sonra Uzun Ali, Adil Efendi'nin artık gelmeyeceğini ve onun her an köye gelebileceğini kendi kafalarında kurduklarına kanaat getirmiştir. Bu düşüncelerini Uzun Ali Meryemce'yle paylaşır. Fakat annesinden hiçbir karşılık alamaz. Ona içinden yanıt veren Meryemce, insanın hakkının daima peşinden gideceğini söyler. Ona göre bir insan ne kadar zengin olursa olsun hakkını kimsede bırakmaz. Annesinden herhangi bir yanıt alamayan Uzun Ali, Taşbaşıoğlu'yla görüşmeye gider. Evine girdikten sonra ocağın yanına oturur. Taşbaşıoğlu'nun ocağının üstünde Mustafa Kemal'in bir resmi vardır. Taşbaşıoğlu'na göre Mustafa Kemal iyi ve yiğit bir insandır. Kendi hayatını millete adanmış, hocalar onun için ölüm hutbeleri çıkarmış olsalar da Mustafa Kemal inandığı şeyler uğruna savaşmaktan asla vazgeçmemiştir. Uzun Ali Taşbaşıoğlu'na, köye gelmeyen Adil Efendi'ye kendilerinin gitmesini önerir. Köylülerde onu bekleyecek daha fazla sabır kalmamıştır. Taşbaşıoğlu köylülerden vazgeçtiğini ve artık onlar için hiçbir şey yapmayacağını söyler. Taşbaşıoğlu köylüleri örgütlemek için çok uğraşmıştır fakat sonunda hep arkasından vurulmuştur. Eline geçecek ilk fırsatta köyü terk edeceğini söyler. Taşbaşıoğlu, Muhtar Sefer'in bütün düzenbazlıklarını ifşa etmiş olmasına rağmen köylüler, korkularından ve yılgınlıklarından dolayı haksızlıklara sürekli göz yummuşlardır. Uzun Ali Taşbaşıoğlu'na hak verir ve onu bu konuda daha fazla sıkıştırmaz. Ardından evine geri dönen Uzun Ali, kapıda Elif tarafından karşılanır. Meryemce'yi dışarıda donmak üzereyken bulduğunu söyler.

Hasan'ın Kutsal Taşı ve Taşbaşıoğlu'nun Eşinin Yaralanması Ummahan, ormana odun toplaması için gönderilecek olan Hasan'la birlikte gitmek ister. Hasan Ummahan'ı, söylediği her şeyi yapması şartıyla, yanına alır. Yürüyüş sırasında Hasan, kayanın altına sakladığı kibritlerini kontrol etmek ister. Hasan, bir grup Yalaklı çocuk tarafından takip edilmektedir ve o bunun farkındadır. Çocuklar onun kayanın altında neye baktığını merak ederler. Hasan gittikten sonra kayanın altına

bakarlar fakat orada hiçbir şey bulamazlar. Çocuklar, birkaç defa daha kayanın altına baktıktan sonra, kayanın keramet sahibi olduğunu düşünürler ve bu düşüncelerini ailelerine anlatırlar. Köyün bütün kadınları taşın etrafında toplanıp onun kerametlerini görmek isterler. Fakat kadınlar hiçbir şey görememektedirler. Kadınlardan biri taşın kerametlerinin yalnızca çocuklara görüldüğünü, çünkü onların melek kadar temiz olduklarını söyler. Taşa dokunmak için birbirleriyle yarışan kadınların arasında kavga çıkar. Çıkan kavgalardan birinde Taşbaşıoğlu'nun eşi başından ağır yaralanır. Kadın ateşler içinde yatağında yatmaktadır. Taşbaşıoğlu köylülere çok sinirlenmiştir ve eşinin ölmesinden korkmaktadır. Meryemce'yi ona yakı yapması için çağırır. Fakat Meryemce'nin ağzından tek bir kelime bile alamayan Taşbaşıoğlu, eşinin iyi olup olmayacağını anlayamaz. Fakat Taşbaşıoğlu Meryemce'nin köylülerle konuşmuyor olmasına hak verir. Taşbaşıoğlu Meryemce'ye eşinin durumunu sorar. Meryemce ona yapmış olduğu hareketlerle ve işaretlerle eşinin iyi olacağını söyler. Meryemce'nin kökleri Sarı Tanışma'nın yakı ocağına kadar dayanmaktadır. Onların yaptıkları yakılar her yarayı iyileştirmektedir. İşini bitirmiş olan Meryemce evden çıkarken, Taşbaşıoğlu ona teşekkür eder. Taşbaşıoğlu'nun köyde güvendiği tek kişi Meryemce'dir. Köylülerin eşini neden yaradıklarına bir anlam verememiştir. Onların yakın bir zamanda korkudan ve endişeden birbirlerini yiyeceklerinin farkındadır. En son Çukurova'ya indiklerinde Taşbaşıoğlu, Muhtar Sefer'in oyunları konusunda köylüleri uyarmıştır fakat hiç kimse onu dinlememiştir. Taşbaşıoğlu haklı çıktığı zaman, yaşa ya da kimliğe bakmadan bütün köylülerle dalga geçmiştir. Ona göre Yalıklılar, başlarına gelen her felaketi hak etmektedirler. Köylülerin korkaklığı, yılgınlığı ve kurnazlığı yüzünden toprağın bereketinin kaçtığına, kuşların ve arıların çekip gittiğine inanmaktadır. Hıdrellez kutlanmış olmasına rağmen bahar da bir türlü gelmemiştir. Ona göre köylüler, başlarına gelen bütün kötülükleri hak etmektedirler. Her söylediği gerçekleşen Taşbaşıoğlu'ndan köylüler, yavaş yavaş iyice korkmaya başlamışlardır.

Hüsne ve Recep'in Köyden Kaçması Gecenin geç vakitlerinde danasını severek zaman geçiren Hüsne, bir süre sonra boş evdeki Recep'le buluşur. Birbirlerine karşı besledikleri yoğun şehvetle saatlerce, gün ışıyınca kadar sevişirler. Artık köyün tamamen lanetlendiğini, kadınların artık gebe kalmayacaklarını, Çukurova'ya inemeyeceklerini, baharın gelmeyeceğini, toprağın ekin vermeyeceğini ve hayvanlar tarafından terk edileceklerini düşünen Hüsne, kaçmayı kafasına koymuştur. Recep Hüsne'ye, her ne kadar bahar mevsimini beklemeleri gerektiğini söylese de Hüsne artık baharın gelmeyeceğine inanmaktadır. Kaçmayı tek kurtuluş yolu olarak gören çift, şafak sökmeden yola çıkar. Havada kar ve boran vardır. Çift Alibastı'ya kadar hiç durmadan ilerlemiştir. Sabah vakitlerinde kızının gitmiş olduğunu fark eden anne, kendisini yerden yere atmaktadır. Bütün köylüler, sevgililerin kaçışını konuşmaktadırlar. Recep'in bir ailesi olmadığından dolayı onun için hiç kimse feryat etmez. Hüsne'nin babası, sevgililerin geri dönmesi için her şeyi yapacağını, onlara kızmayacağını ve onlara karşı anlayışlı olacağını söyler.

Sevgililerin Ölümü ve Vurgun Ahmet'in Taşbaşıoğlu'na Niyazda Bulunması Akşam karanlığının çökmesiyle birlikte kar ve boran şiddetini arttırmış, Yalıklıların her biri evlerinden çıkamaz hale gelmiştir. Evinin camından dışarıyı izleyen Gömleksizoğlu, Vurgun Ahmet'in meydanda bir başına dolaştığını fark eder. Vurgun Ahmet Yalıklılar tarafından deli olarak kabul edilmektedir. Vurgun Ahmet Gömleksizoğlu'nun kapısını çalar. Soğuk havada onu dışarda bırakmak istemeyen Gömleksizoğlu kapıyı açar. Vurgun Ahmet Gömleksizoğlu'na, sevdalılarının kar altında kaldıklarını ve boran tarafından götürüldüklerini söyler. Ona göre Gömleksizoğlu tarihi yalanlar üzerine kuruludur. Gömleksiz adı, onların elindeki her şeyi yoksullarla paylaşmalarından değil, bir gömlek bile alacak paraları olmamasından dolayı verilmiştir. Gömleksizoğlu ailesi sipahi de değildir. Çünkü hiçbir zaman atları olmamıştır. Vurgun Ahmet Gömleksizoğlu'na oğlunun zihnini böylesi yalanlarla doldurmaması gerektiğini söyler. Ardından Vurgun Ahmet teker teker köylülerin evine gider. Çileden çıkmış bir halde onların korkaklıklarını, yalanlarını ve yılgınlıklarını yüzlerine vurur. En sonunda Vurgun Ahmet, Taşbaşıoğlu'nun evine gelir. Taşbaşıoğlu'nun evine girmeden önce kapıyı ve yeri öper. Eve girdikten sonra da evin orta direğini öper. Vurgun Ahmet Taşbaşıoğlu'na yalnızca sevdalılarının öldüğünü söyler. Bunun üzerine Taşbaşıoğlu ağlar. Bütün köy, Vurgun Ahmet'in Taşbaşıoğlu'nun evine girerken neden niyazda bulunduğunu konuşur.

Taşbaşıoğlu'nun Ermiş Olduğunun Düşünülmesi Vurgun Ahmet'in köye inişinin ardından, Yalıklıların en çok konuştuğu konu Taşbaşıoğlu'nun öngörülleri olur. Muhtar Sefer'in oyunlarını, Çukurova'ya inmemeleri gerektiğini, baharın gelmeyeceğini, hayvanların köyü terk edeceğini ve toprağın verimsizleşeceğini Taşbaşıoğlu daha önce öngörmüştür. Köylüler onun sahip olduğu gizemi anlamlandırmakta zorlanırlar. Vurgun Ahmet'in, herkese hakaretler yağdırırken Taşbaşıoğlu'na neden niyazda bulunduğunu merak ederler. Eşiyile ilgilenen Taşbaşıoğlu uzun süredir evden dışarıya çıkmamıştır. Bu durum köylülerin daha da meraklanmalarına neden olmuştur. Onun evine girip çıkan

Zalaca Kadın, Taşbaşıoğlu'yla ilgili gelişmeleri Yalıklılara iletir. Zalaca Kadın Taşbaşıoğlu'nun birçok şeyi öngörebildiğini söyler. Köylüler ne olup bittiğini anlamaya çalışırlar.

Taşbaşıoğlu'ndan Korkan Muhtar Sefer'in, Adil Efendiye Heyet Göndermesi Adil Efendi'nin bir türlü Yalak köyüne gelip köylüleri haczetmemiş olması, Muhtar Sefer'in başına iyice dert olmuştur. Yalıklılar ondan iyice soğumuş ve artık onu umursamamaya başlamıştırlar. Muhtar Sefer'i rahatlatan tek şey Kır İsmail'in kızıdır. Onunla gizlice görüşmeye devam etmektedir ve onunla evlenmeye karar vermiştir. Zaman ilerledikçe Taşbaşıoğlu, Yalıklılar tarafından tamamen ermiş olarak kabul edilmeye başlamıştır. Kendi dertleriyle baş edemeyen köylüler tutunacak dal olarak onu seçmişlerdir. Köy kurulunu toplamış olan Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'yla nasıl mücadele edecekleri konusunda yeni fikirler almak ister. Üyeler, onunla uğraşmanın zor olacağını kabul ederler fakat onun hakkından gelebileceklerinden de emindirler. Adil Efendi'nin köye gelmesini tek çare olarak gören Muhtar Sefer, üyeleri ona göndermeye karar verir. Adil Efendi'nin bir an önce köye gelmesi gerekmektedir. Üyelere ona saygıda kusur etmemelerini tembihler.

Adil Efendi'nin Heyete, Köylülerin Borçlarını Affettiğini Söylemesi Üyelerle görüşen Adil Efendi, bu sıralar köye gelemeyeceğini hatta evden dışarıya bile çıkamayacağını söyler. Bunun sebebini kimseye söyleyemeyeceğini de ekler. Geleneği bozan Yalıklılardan mutlaka intikamını alacağını ve kimseden korkmadığını söyler. Adil Efendi Muhtar Sefer'e biraz sitem eder fakat aslında onu sevmektedir. Yalıklıları da geçmişte sevdiğini fakat artık onları sevmediğini söyler. Yalak köyü, bölgede bulunan altmış köye kötü örnek olmuştur. Hıdrellez zamanı Yalıklıların, onu danslarla ve müzikle neden beklediklerini anlayamamıştır. Adil Efendi Yalıklılar tarafından öldürölmekten korkmaktadır. Evlerde silahların ve sopaların gizlendiğini duymuştur. Fakat bir süre sonra Adil Efendi, köylülerin borçlarını ertelediğini ve kendisinden istedikleri kadar alışveriş yapabileceklerini söyler. Onlar tarafından öldüröleceğini sanan Adil Efendi her türlü tavizi vermeye hazırdır.

Taşbaşıoğlu'nun Soyuyla İlgili Çıkarılan Hurafeler Yalak köyünde, Taşbaşıoğlu'nun soyuyla ilgili birçok efsane türetilir. Çariksız Murat ve Kel Aşık, onun soyunun yüce dağların ulularından geldiğini söylerler. Taşbaşıoğlu ailesinde doğan her erkeğe Memet adının verilmesi kadim bir gelenektir. Taşbaşıoğlu'nun dedesinin dağa çıktığına ve orada taşlaştığına inanılır. Bölgenin bütün hayvanlarının da ona hizmet ettiğine inanılır. Dağa çıkmış olan Molla Memet bir daha düze inmemiştir. Çariksız Murat'ın anlattığı efsanelere köylülerin neredeyse her biri inanır. Efsaneler zaman içinde dilden dile yayılmaya başlar. Taşbaşıoğlu, soyuyla ilgili anlatılan masalları inkar eder ve soyunda keramet sahibi birinin olmadığını söyler. Yöre halkı tarafından bilinen bazı efsaneler, Taşbaşıoğlu'na göre yeniden uyarlanır. Atalarının hayvanlarla konuşabildiği, şifa dağıttığı ve tabiata hükmedebildiği gibi Animizm içerikli hikayeler anlatılır. Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'nun bir ermiş olarak kabul edildiğini görür ve onunla ilgili anlatılan efsaneleri adamlarından dinler. Muhtar Sefer'e göre, salgın, kıtlık ve kuraklık gibi zor zamanlarda yerliler, böylesine ermişlere sığınır ve onları kendileri yaratırlar. Fakat Muhtar Sefer bu efsanelerin Taşbaşıoğlu tarafından çıkarıldığına inanır. Bulunduğu mevkiyi kaybetmekten korkan Muhtar Sefer, Adil Efendi'nin gelmesini ve böylece bu durumdan kurtulmayı ister.

Muhtar Sefer'in Köylünün Dikkatini Dağıtma Çabaları ve Taşbaşıoğlu'yla Sıcak Savaşa Girmesi Köylünün ilgisini başka bir yöne çekmenin şart olduğu düşünen Muhtar Sefer bir fikir bulmaya çalışmaktadır. Muhtar Sefer, Kır İsmail'in kızıyla evlenerek kısa bir süreliğine de olsa dikkat dağıtabileceğini düşünür. Muhtar Sefer Kır İsmail'i evine çağırır ve ondan kızını ister. Normalde gelenek gereği kızın evine kendisinin gitmesi gerekmektedir. Fakat Muhtar Sefer elini çabuk tutmak zorundadır. Kır İsmail Muhtar Sefer'den başlık parası ister fakat ona kızının artık kız olmadığı bundan dolayı da başlık parası isteyemeyeceği söylenir. Muhtar Sefer'in kızı almaktan vazgeçeceğini sanan Kır İsmail, her şarta razı olur. Muhtar Sefer Kır İsmail'e bir inek ve beş yüz lira vermeyi kabul eder. Kır İsmail'in ve kızının şerefine yarın bir ziyafet vermeye karar verir. O günün akşamında Kel Aşık, ikilinin nikahını kıyar ve yeni evliler gerdeğe girerler. Muhtar Sefer'in evlendiğini öğrenen Yalıklılar bu habere hiç şaşırırmazlar. Yalıklılar ikilinin uzun bir süredir görüştüğlerini bilmektedirler. Ziyafet sırasında köylüler yalnızca Taşbaşıoğlu'nu konuşurlar. Bu durum karşısında Muhtar Sefer iyice deliye dönmüştür. Onun yayılan namından ve soyunun Lokman Hekim'e kadar dayandırılmasından korkan Muhtar Sefer, Uzun Ali'ye sitem eder. Yalıklıların, Şeyh Said'de olduğu gibi, bir isyan hazırlığında olduğunu söyler ve onları hükümete şikayette bulunmakla tehdit eder. Eşkıya çeteleriyle anlaşıp Yalıklıları sindirmeyi düşünür. Deli Bekir'den Taşbaşıoğlu'nu öldürmesini ister. Fakat Deli Bekir Taşbaşıoğlu'ndan korkmaktadır. Muhtar Sefer Deli Bekir'i evinden kovar. Muhtar Sefer, bu efsaneleri köylülerin mi yoksa Taşbaşıoğlu'nun mu çıkardığını merak eder. Taşbaşıoğlu'yla konuşmaya karar veren Muhtar Sefer, yatsı vakitlerinde onun evine gelir. Taşbaşıoğlu'na köylülerin onunla ilgili neler

uydurduklarını anlatır. Taşbaşıoğlu bazı efsaneleri duymuştur fakat olayın bu kadar büyüdüğünü görememiştir. Taşbaşıoğlu'nun kendisiyle ilgili ermişlik hikayeleri uydurmadığından emin olan Muhtar Sefer, onunla anlaşmak ister. Zor zamanlarda yöre halkı daima uydurma Mehdiler yaratmışlardır. Sarıkamış faciasında yörede yüzlerce Mehdi peydahlanmıştır. Taşbaşıoğlu Muhtar Sefer'in korktuğunu ve onun kuyusunu kazmaya çalıştığını fark etmiştir. Dışarıdan silah sesleri gelmesi zerine Muhtar Sefer evine gider. Köylülerin basıldıklarını düşünmeleri için sahte bir çatışma tezgahlamıştır. Bu sayede Yalaklıların dikkatini başka bir yöne çekmeyi ummaktadır. Saatlerce etrafa ateş ettikten sonra Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'nun yanına geri döner. Ona göre, köylüleri ermiş yaratma hevesinden vazgeirmenin tek yolu Taşbaşıoğlu'nun bir suç işlemesidir. Ona hırsızlık yapmayı, insan öldürmeyi, bir hayvana ya da kadına tecavüz etmeyi önerir. Ona Deli Bekir'in karısıyla anlaşabileceğini syer. Deli Bekir'in karısıyla Taşbaşıoğlu'nu sevişirken gören köylüler onun bir ermiş olmadığını anlayacaklardır. Duyduklarına daha fazla katlanamayan Taşbaşıoğlu Muhtar Sefer'e bütün öfkesini kusar. Onun bu kadar alalabileceğini tahmin etmemiştir. Taşbaşıoğlu gururuna asla leke srdrmeyeceğini syer. Muhtar Sefer onu ölümle tehdit eder. Taşbaşıoğlu gururuna leke srdrmektense ölmeyi tercih eder. Taşbaşıoğlu, kendisinin bir ermiş olduğuna inanmadığı sürece köylünün de eninde sonunda bu hevesten vazgeçeceğini düşünür. Artık Muhtar Sefer ile Taşbaşıoğlu arasında sıcak bir savaş başlamıştır.

Muhtar Sefer'in Taşbaşıoğlu'nu öldürmeye alışması Ertesi gün Muhtar Sefer, Zalaca Kadın'ın bir rüyasını yorumlar. Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'nun aleyhinde birçok şey söylemiştir. Fakat Zalaca Kadın her zamankinin aksine bu sefer, Yalaklılara rüyasının yorumundan bahsetmemiştir. Zalaca Kadın Muhtar Sefer'in yalan söylediğini anlar. Ardından Taşbaşıoğlu'na yönelik yoğun bir karalama kampanyası başlar. Taşbaşıoğlu'nun geçmişte hırsızlık yaptığı, küçük kızlara ve hayvanlara tecavüz ettiği gibi birçok yalan uydurulur. alışmalarının nasıl bir sonuç vereceğini merak eden Muhtar Sefer, köylüleri adamlarına dinletir. Fakat Yalaklılar, Taşbaşıoğlu'yla ilgili uydurulan hiçbir yalana inanmadıkları gibi onun kerametleriyle ilgili her gün yeni masallar üretmeye başlamışlardır. Muhtar Sefer, bu masalları kimin uydurduğunu bulmak ister. Masalların izini süren Musa hiç kimseye ulaşamaz. Sanki hikayeler, köylülerin kulaklarını rüzgar tarafından fısıldanmaktadır. Muhtar Sefer lm korkusu yaşamaktadır. Eğer Taşbaşıoğlu ermişliğini kabul ederse onu yaşatmayacağını düşünmektedir. Muhtar Sefer, en sadık adamlarından biri olan mer'den Taşbaşıoğlu'nu öldürmesini ister. Ömer hiç düşünmeden onun bu isteğini kabul eder. İgili Taşbaşıoğlu'nu nasıl öldüreceklerini planlar. Ömer Uzun Ali'nin sesini taklit ederek kapıyı alacaktır. Ak arşaflarla rtnp yüzlerine kl sürecek ve böylece kimse tarafından tanınmayacaklardır. Taşbaşıoğlu bir çuvala sokulacak ve Krkuyu'ya atılacaktır. Plan gayet basittir fakat Muhtar Sefer cinayet işlemekten korkmaktadır. Muhtar olmaya devam etmesi şartıyla onunla anlaşmayı düşünür. Geçmişte Çukurova'daki bir köyde yerliler, ağalarını paramparça ederek öldürmüşlerdir. O günden sonra Adil Efendi köylere uğramaz olmuştur. Bu olayı hatırlayan Muhtar Sefer iliklerine kadar titrer. Bir gün Vurgun Ahmet Muhtar Sefer'e, Taşbaşıoğlu tarafından ldrleceğini söylemiştir. Onun bu sözlerini hatırlayınca daha da tedirgin olur. Muhtar Sefer yakalanıp hapse atılmaktan ve Taşbaşıoğlu'nun akrabalarıyla kanlı olmaktan korkmaktadır. Horozların tmesiyle birlikte Muhtar Sefer ve mer, Taşbaşıoğlu'nu öldürmek için hazırlanırlar. Ak arşaflarla örtünerek evinin kapısının önüne gelirler. Sesini Uzun Ali'ninkine benzeten mer, Taşbaşıoğlu'na seslenir. Taşbaşıoğlu evde yoktur ve kapıyı onun eşi açar. İgili tarafından evin her yeri aranır fakat onu hiçbir yerde bulamazlar. Kadının başına tüfekle vurduktan sonra evden kaçarlar. İgili Muhtar Sefer'in evine geri döner.

Taşbaşıoğlu'nun Eşinin Cinayet Girişimini Hurafeleştirmesi Ertesi gün Taşbaşıoğlu'nun eşi köylülere, başına gelen olayı masalsı bir üslupla anlatır. Eve gelen kişilerin yitikten gelen ulular olduğuna inanır. Taşbaşıoğlu'nun ak libaslar tarafından görünmez yapıldığı ve Teke Dağı'na götürüldüğü konuşulmaktadır. Halbuki Muhtar Sefer o gece, Taşbaşıoğlu'nun Uzun Ali'de olduğunu öğrenmiştir. Köylüler onu ermiş yapmayı kafalarına koymuşlardır. Muhtar Sefer köylülere nasıl engel olabileceğini düşünür. Ona göre Taşbaşıoğlu'nun öldürülmesi artık şarttır. Fakat onu yakalamak ya da onu tuzağa düşürmek artık eskisinden daha da zorlaşmıştır. Köylüler, onu öldürmeye gelen kişileri bile ermiş yapmışlardır. Muhtar Sefer mer'den, Taşbaşıoğlu'nun hemen şimdi, gündüz vakti, öldürmesini ister. Yakalanıp hapis yatacağını bilen mer, Muhtar Sefer'e herhangi bir cevap vermez. Muhtar Sefer ilk defa kendisini bu kadar yalnız hissetmiştir. Kendi işini kendi başına halletmeye karar verir.

Memidik'in Taşbaşıoğlu'nu Işıklar İçinde Görmesi ve Muhtar Sefer'in Ona İşkence Ettirmesi Yalaklı köyünün en iyi avcılarında biri olan Memidik, Teke Dağı'nda sansar avlamaktadır. Boyunun kısalığı bütün köylülerce, özellikle geçen kızlar tarafından, alay konusu olur. Fakat karlı ve boranlı havalarda ava çıkmaya cesaret edebilen ve sansar avlayabilen tek kişi Memidik'tir. Teke Dağı'ndaki

son avı sırasında Memidik, Yeşil libas giyinmiş bir adam ve 7 ak top görmüştür. Yeşil libas giymiş olan kişinin Taşbaşıoğlu olduğunu iddia ederek köydeki herkese gördüklerini bire bin katarak anlatır. Köydeki herkese tek tek başından geçtiğini iddia ettiği olayı anlatır. Muhtar Sefer onun anlattığı hikayeyi duymuş ve çok sinirlenmiştir. Muhtar Sefer artık Taşbaşıoğlu'na engel olamayacağını düşünür. Muhtar Sefer Memidik'in eve getirilmesini emreder. Karşı koyarsa zorla getirilmesini söyler. Başlangıçta ona kızmaya niyetli olan Muhtar Sefer, onunla bu şekilde konuşmaktan vazgeçer. Memidik, Muhtar Sefer'in teyzesinin oğullarından biridir. Muhtar Sefer onunla yumuşak bir üslupla konuşmaya karar verir. Muhtar Sefer Memidik'in anlattığı olayın uydurma olduğunu farkındadır. Ondan söylediklerinden vazgeçmesini ve köylülere rüya gördüğünü söylemesini ister. Muhtar Sefer Memidik'i ikna etmek için birçok teklifte de bulunur. Fakat onu hiçbir şekilde ikna edemez. Tatlı dilin işe yaramayacağını anlayan Muhtar Sefer Memidik'i Ömer'e dövdürtür. Yediği dayaktan bilincini kaybeden Memidik, kendisine geldiğinde söylediklerinden vazgeçeceğini söyler. Muhtar Sefer Memidik'in Kuran'a el basarak söz vermesini ister. Bunun üzerine Memidik, yalan yere yemin edemeyeceğini ve Taşbaşıoğlu'nu yeşil libas içinde gördüğünden emin olduğunu söyler. Ömer Memidik'e günler boyunca işkence eder. Memidik'in annesi Muhtar Sefer'e onun nerede olduğunu sorar ve günlerdir eve gelmediğini söyler. Muhtar Sefer Memidik'in annesine, onu ava gittiğinden beri görmediğini söyler.

Üyelerin Muhtar Sefer'e Müjdeli Haber Getirmeleri Ertesi gün geç vakitlerde uyanan Muhtar Sefer, kadınların ekmek yaptıklarını görür. Muhtar Sefer bir süredir uykusuzluk sorunu yaşamaktadır. Muhtar Sefer Memidik'i, uydurmuş olduğu hikayeden vazgeçirememiş ve Taşbaşıoğlu tamamen bir ermiş olarak kabul edilmiştir. Seferberlik günlerinde ortaya çıkmış olan sahte peygamberler bile onun kadar ilgi görmemişlerdir. Muhtar Sefer, Memidik'in uydurduğu hikayenin üzerine eğilmeye karar verir. Onca işkenceye rağmen, Memidik'in kendisinden istenen şeyleri söylememiş olması onun da kendi uydurduğu yalanlara inandığının bir göstergesidir. Kır İsmail'in kızı Memidik'in yaralarıyla ilgilenir ve ona yemek yedirir. Kısa bir süre sonra Köy Yönetim Kurulu üyelerinin köye giriş yaptıkları görülür. Muhtar Sefer onları kapıda karşılar. Üyeler Muhtar Sefer'e, Adil Efendi'nin köylünün borçlarını bu yıl affetmiş olduğunu ve köylülerin bu sene kendisinden istediklerini alabileceklerini söylemiş olduğunu haber verirler. Aldığı haber sayesinde sevinçten dört köşe olmuş olan Muhtar Sefer evine girer. Memidik'e artık istediği kadar yalan uydurabileceğini söyleyip evine gönderir. Ardından Muhtar Sefer üyelerin yanına geri döner. Getirilen haberin şerefine yarın bir ziyafet vermeye karar verilir. Bekçi'yi yanına çağırarak Muhtar Sefer, köylülere iyi haberler vereceğinin duyurulmasını ister. Ertesi sabah köylüler onun evinin önünde eksiksiz bir şekilde toplanmışlardır. Adil Efendi'den getirilen haber köylüler tarafından coşkuyla karşılanır ve yemekler yenilir. Düşmanını alt ettiğini düşünen Muhtar Sefer gururludur.

Muhtar Sefer'in Çabalarının Boşa Çıkması ve Adil Efendi'ye Gitmesi Yalak köyünde daha önce hiç görülmemiş bir ak güvercinin, Taşbaşıoğlu'nun evinin damına konduğu ve birkaç gün orada durduğu konuşulmaktadır. Söz konusu edilen ak güvercinin Adil Efendi'yle konuştuğu ve bu sayede köylülerin borçlarının silindiği konuşulmaktadır. Ak güvercinin korkan Adil Efendi, köylülerin borçlarını silmeyi kabul ettiği gibi onlara istedikleri her şeyi vermeyi de kabul etmiştir. Adil Efendi'den getirilen haberler de Taşbaşıoğlu'nun ermişliğine mal edilmiş olur. Köylülerin anlattıkları hikayeleri duyan Muhtar Sefer, Adil Efendi'yle bizzat görüşmeye karar verir. Üyeler ve karıları ona engel olmaya çalışırlar. Fakat Muhtar Sefer kararını vermiştir. Köylülerden ve Taşbaşıoğlu'ndan intikam almak istemektedir.

Taşbaşıoğlu'nun Anlatılan Hurafeleri Dinlemesi Memidik, Tekeç Dağı'nda gördüklerini Uzun Ali'yle Taşbaşıoğlu'na da anlatır. Taşbaşıoğlu duyduklarına inanmaz ve Memidik'e gördüklerinden emin olup olmadığını sorar. Olayın geçtiği gece Taşbaşıoğlu Uzun Ali'nin evindedir. İkili, Memidik'in doğru söyleyip söylemediğini anlamaya çalışırlar. Onun anlattığı hikaye Taşbaşıoğlu'nu çok kötü durumlara düşürecektir. Uzun Ali de dinlediği hikayelerin ardından, Taşbaşıoğlu'nun ermiş olup olmadığını merak eder. Kırklardan birinin onun donuna girmiş olabileceğini düşünür. Taşbaşıoğlu, bu dedikoduların Muhtar Sefer tarafından çıkarıldığını düşünmektedir. Uzun Ali Taşbaşıoğlu'na, Muhtar Sefer'in böyle bir şey yapmasının saçma olduğunu ve onun ondan korktuğunu söyler. Uzun Ali Taşbaşıoğlu'dan, Muhtar Sefer'in Adil Efendi'nin yanından geri dönmemesi için dua okumasını ister. Dedikodulara Uzun Ali de inanmaya başlamıştır. Taşbaşıoğlu, ermiş olmadığını ve olamayacağını söyler. O da herkes kadar günahkardır. Hasan ile Ummahan, odun kesme bahanesiyle evden çıkarlar. Taşbaşıoğlu'nun sözde kerametlerine onlar da inanırlar ve onun evlerinde bulunmasından gurur duyarlar. Ummahan Hasan'a, Taşbaşıoğlu'nun hikayelerinden etkilenerek, ateşte gördüğü şeylerin cin olabileceğini söyler. Hasan onun bu iddiasını reddeder ve onların yalnızca yalım olduğunu söyler. Her zaman oturdukları kayanın altında bir ateş yakarlar. Ummahan ateşin içinde olağanüstü herhangi bir

şey göremez. Hasan Ummahan'a onları her gözün göremeyeceğini söyler. Ardından Hasan, her zaman gizlice baktığı kayaya bakmaya gider. Ummahan da onunla birlikte gelmek ister. Hasan ve Ummahan kayanın altını bir süre izledikten sonra eve geri dönerler.

Taşbaşoğlu'nun Ermişlik Söylentilerine Karşı Direnmesi Evine geri dönmüş olan Taşbaşoğlu, Muhtar Sefer'in köye geri dönememesi ve onun kar altında kalması için dua eder. Eğer okumuş olduğu dualar gerçekleşirse bir ermiş olduğuna o da inanacaktır. Taşbaşoğlu, irticayla yargılanmaktan ya da tımarhaneye atılmaktan korkmaktadır. Fakat bunlardan daha fazla korkmuş olduğu şeyse, köylülerin ona olan bakışlarıdır. Eşi ve çocukları bile ona korkulu gözlerle bakmaktadırlar. Taşbaşoğlu eşine, Mehdi olmadığını ve bu soğukta Tekeç Dağı'na hiçbir insanın çıkamayacağını, o gün evde olduğunu anlatmaya çalışır. Zaman zaman eşini korkutmak ve biraz eğlenmek için, Tekeç Dağı'nı Çukurova düzlüğüne indirdiği gibi, bazı uydurma hikayeler anlatır. Fakat onun anlatmış olduğu bütün hikayeler kısa sürede bütün köye yayılır. Taşbaşoğlu, köylüler tarafından sahte bir ermişe dönüştürülmeye izin vermeyeceğini söyler. Eşinin dedikodu yapmasına engel olmak için ilk defa ermişliğini kullanır. Eğer sözünü dinlemezse onu çarpacağı ve cehenneme attıracağını söyler. Fakat onun bu teşebbüsü de hiçbir işe yaramaz. Köylüler onunla ilgili söylentiler çıkarmaya devam ederler. Evinin önünde kırk ateş yandığı, bakire bozkır kızları tarafından korunduğu, Kırklara karıştığı, her sabah Kabe'ye gidip yüz sürdüğü, hayat ağacını ve hayat suyunu bulduğu gibi dedikodularının ardı arkası kesilmez.

Taşbaşoğlu'nun Ermişlik Söylentilerine Karşı Çıkması ve Köylüleri İkna Edememesi Yıllardır hastalığından dolayı yatalak olan kızını iyileştirebilmek umuduyla Fatmaca Karı, Taşbaşoğlu'nun kapısına dayanır. Fatmaca Karı Taşbaşoğlu'ndan kızının iyileşmesi için dua etmesini ister. Onun geldiğini gören ve ne isteyeceğini anlamış olan Taşbaşoğlu, kapısını kapatmıştır. Kadının feryatlarına ve kapıyı yumruklamasına daha fazla dayanamayan Taşbaşoğlu, kapıyı açıp dışarıya çıkar ve ona ermiş olmadığını söyler. Muhtar Sefer'in uydurmuş olduğu bütün suçları işlediğini söylemesine rağmen Fatmaca'yı ikna edemez. Kadını rahatlatmak isteyen Taşbaşoğlu, kızın başına elini koyar ve inançlı kadının isteğinin gerçekleşmesini tanrıdan ister. Taşbaşoğlu'nun evinin etrafı köylüler tarafından çevrilir. Taşbaşoğlu ermiş olmadığını ve herkes gibi bir günahkar olduğunu söyler. Onun sözlerinin ardından köylüler kısa süreliğine bir çok geçirirler. Fakat içlerinden biri ermişlerin alçakgönüllü olduklarını bundan dolayı ermişliklerini kabul etmeyeceklerini söyleyince kalabalığın bütün şüpheleri yok olur. Yalak köyü bir süreliğine sessizliğe gömülür. Taşbaşoğlu köylüleri ikna edemediğini düşünür. Köylülerin onun peşini bıraktıklarını sanır. Fakat bir yandan da ermişliğini iyi işler için kullanabileceğini düşünerek köylülere söylediklerinden dolayı pişman olur. Taşbaşoğlu'nun eşi ve çocukları hala ondan korkmaktadırlar. Taşbaşoğlu'ndan korkan eşi, kocasıyla bir süredir sevişmemektedir. Bir gün evinden dışarıya çıkan Taşbaşoğlu, evinin önünde hasta insanların kuyruk olmuş olduklarını görür. Böylece ermişlikten kurtulamamış olduğunu anlar ve hastalara istediklerini verir. Onlar için dua okur, başlarına dokunup saçlarını okşar. Civardaki köylerden akın akın insan gelmektedir.

Muhtar Sefer'in Hırsına Kurban Olması ve Köylüler Tarafından Dışlanması Adil Efendi'yle görüşmüş olan Muhtar Sefer, köylülerle ilgili vermiş olduğu kararlardan cayması için ona yalvarmıştır. Adil Efendi'den alışveriş yapmaya giden köylüler, ondan hiçbir şey alamamış ve onun fikrini değiştirdiğini öğrenmişlerdir. Alışveriş yapmaya gelen köylülere, Adil Efendi'nin yakın zamanda Yalak'a gelip bütün mallara el koyacağı söylenmiştir. Bunu öğrenen Meryemce, eline almış olduğu bir taşla Muhtar Sefer'in kapısına dayanmıştır. Onu gören bütün köylü kadınlar onu takip ederler. Köylü kadınlar Muhtar Sefer'in evini taşla tutmaya başlarlar ve onu yakalayıp öldürmek istemektedirler. Muhtar Sefer mavzeriyle kadınların kapıyı kırmalarını beklemektedir. Onlar tarafından öldürülmekten çok korkmaktadır. Muhtar Sefer, Taşbaşoğlu'nun bütün köye ermiş olmadığını ilan ettiğini öğrenmiştir. Kendisiyle ilgili öne sürülen bütün iddiaları yalanlamıştır. Fakat civardaki köylerde yaşayan yerliler bile onu ziyarete gelmeye başlamışlardır. Muhtar Sefer Adil Efendi'ye yalvarmış ve köylülerin borcunu silmekten onu vazgeçirmiştir. Onun yalvarmasına daha fazla dayanamayan Adil Efendi Muhtar Sefer'in isteğini kabul etmiştir. Adil Efendi'nin köylülerden korktuğunu anlayan Muhtar Sefer, köylüleri aşağılayarak ve onların ne kadar korkak yaratıklar olduklarını anlatarak Adil Efendi'yi cesaretlendirmiştir. Muhtar Sefer, Adil Efendi'yi korkutan kişinin Koca Halil olduğunu anlamıştır. Köylü kadınlar kapıyı kırmayı başarırlar. Muhtar Sefer elindeki mavzerle onların saldırmasını beklemektedir. Muhtar Sefer birkaç kadını vurabileceğinin fakat işin sonunda mutlaka öldürüleceğinin farkındadır. Bundan dolayı saldırıya uğramamak için içinden dua eder. Onun karşısına dikilen Meryemce, vurulacak olan ilk kadın olduğunun farkındadır. Adil Efendi'nin ilk olarak onu vuracağını bilincindedir. Bundan dolayı ona saldırmaya cesaret edemez. Hava karardığında kadınlar evlerine geri dönerler. Meryemce, Muhtar Sefer'e saldıracak cesareti kendisinde bulamadığı için kendisini ayıplar. Kadınların dağılmasıyla birlikte Muhtar Sefer rahatlar. Onların bir daha kolay kolay bir araya gelemeyeceklerini

düşünür. Aynı zamanda Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'nu jandarmaya ihbar etmiştir. Jandarmalar Taşbaşıoğlu'nu tutuklamaya gelmişlerdir fakat köylünün tepkisinden korkan Muhtar Sefer, onun tutuklanmasından vazgeçer. Yüzbaşı'dan kesin talimat almış olan jandarmalar onu götürmeye kararlıdır. Köylülere, Taşbaşıoğlu'nu destekliyormuş gibi görünmek isteyen Muhtar Sefer Onbaşı Cumali'yle anlaşır. Ona rüşvet verir ve Taşbaşıoğlu'nun tutuklandığı sırada jandarmalara engel olmaya çalışıyormuş gibi yapar. Jandarmalardan birkaç defa dipçik darbesi alır ve tutuklanıp götürülen Taşbaşıoğlu'nun ardından feryat eder.

Taşbaşıoğlu'nun Köye Geri Dönmesi ve Muhtar Sefer'in Ona Yalvarması Taşbaşıoğlu'nun tutuklanmasının ardından, yaptığı kötülükleri telafi etmek ve köylünün gönlünü almak isteyen Muhtar Sefer, köyün meydanında Taşbaşıoğlu için feryat eder ve onun için gözyaşı döker. Fakat köylüler ona hiçbir karşılık vermezler. Onun feryatlarının ve gözyaşlarının sahte olduğunun farkındadırlar. Köyde derin bir sessizlik vardır. Herkes Taşbaşıoğlu'nun akıbetini merak etmektedir. Köylüler Muhtar Sefer'e tamamen küsmüşlerdir. Muhtar Sefer hala Meryemce tarafından öldürülmekten korkmaktadır. Evinin içinde mavzeriyle onun gelmesini bekler ve geldiğinde ne yapması gerektiğini düşünür. Ertesi sabah köyde bir kıpırdanma olur. Yalaklılar, Taşbaşıoğlu'nun evinin etrafında bir araya gelmişlerdir. Taşbaşıoğlu'nun evine giren Muhtar Sefer, onu ocağın önünde bulur. Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'nun ayaklarına kapanır ve onun tutuklandığı sırada neler yaptığını söyler. Köylüye ve kendisine yapılan kötülüklerin farkında olan Taşbaşıoğlu, ona hiçbir karşılık vermez. En sonunda Muhtar Sefer yaptıklarının unutulmasını ve onunla barışmayı ister. Taşbaşıoğlu'ndan hiçbir karşılık gelmeyince onu tehdit eder. Ardından evden ayrılır.

Taşbaşıoğlu'nun Sorgulanması ve Serbest Bırakılması Yüzbaşı Şükrü Taşbaşıoğlu'nu oldukça öfkeli bir halde sorgular. Atom çağında köylüleri hala büyücülük ve üfürükçülükle kandırdığını, onların saflıklarından çıkar elde ettiğini iddia eder. Taşbaşıoğlu Yüzbaşı'ya, başına gelenleri olduğu gibi anlatır. Taşbaşıoğlu asla ermişlik iddiasında bulunmamış ve ona bu görevi verenler köylüler olmuşlardır. Onun hikayesini dinleyen Yüzbaşı, Taşbaşıoğlu için üzülür ve ona yardım etmek ister. Yüzbaşı Taşbaşıoğlu'na, bu konuyu kendi başına çözmesinin gerektiğini ve köylülerden herhangi bir şey aldığını duyduğu anda onu tutuklatacağını söyleyip serbest bırakır. Köye geri dönen Taşbaşıoğlu evinin önünde yoğun bir kalabalık görür. Kapısının önünde biriken kişileri sırayla içeriye alır ve onlara dua eder.

Taşbaşıoğlunun, Ermiş Olup Olmadığını Öğrenmek İstemesi ve Ermiş Olduğuna İnanması Taşbaşıoğlu, ermiş olup olmadığı konusunda kendisini yoğun bir şekilde sorgulamaya başlamıştır. Yerel halk onun hakkında yeni kerametler ve hurafeler anlatıp durmaktadır. Yavaş yavaş Taşbaşıoğlu da bu hurafelerin doğru olduğuna ve kendisinin bir ermiş olduğuna inanmaya başlamıştır. Fakat bu konuda hala ciddi şüpheleri vardır ve delirme aşamasına gelmiştir. Ermişliğini kabul edip insanların faydası için çalışmayı düşünür. Fakat Yüzbaşı'nın uyarılarını da unutamayan Taşbaşıoğlu, ondan korkmaktadır. Zaman içinde Taşbaşıoğlu, her hastalık için yeni tedavi ritüelleri geliştirir. Onun ilgilendiği her hastanın kısa sürede iyileştiğine dair dedikodular her yere yayılır. Yüzbaşı'nın eşi bile bu mucizelere şahit olmuştur. Taşbaşıoğlu'nun evinin önündeki toprağın kutsal olduğuna inanan köylüler, kendi tarlalarını verimliliştirmek için, evinin duvarının dibinden toprak alıp götürmektedirler. Taşbaşıoğlu'nun evinin ön duvarı yıkılmak üzeredir. Hastalar çoğunlukla gece vakitlerinde gelmektedirler. Bundan dolayı Taşbaşıoğlu gündüzleri uyumaya başlamıştır. Taşbaşıoğlu uygulamış olduğu tedavilerin karşılığında hastalardan yalnızca bir tutam tuz almaktadır. Buna rağmen alınan tuzlardan evde bir yığın oluşmuştur. Yerel halk, gece vakitlerinde Taşbaşıoğlu'nun evinin damının üzerinde bir top ışık belirmediğini ve Ziyaret Ağacı'nın oraya konduğunu söylemektedir. Bu doğaüstü olayı görmek ve böylece ermişliğinden emin olmak isteyen Taşbaşıoğlu, akşam vakitlerinde bir kayanın üzerine oturup evinin damını izlemeye başlar. Eğer damının üzerinde ışık ya da Ziyaret Ağacı'nı görürse ermiş olduğundan emin olacaktır. Yerlilerin, evinin önünden toprak almaya devam ettiklerini gören Taşbaşıoğlu, onları başka bir araziye yönlendirir ve onlara oradaki toprağın daha bereketli olduğunu söyler. Birkaç gece boyunca oturmuş olduğu kayadan evinin damını izleyen Taşbaşıoğlu ışığı ya da ceviz ağacını göremez. En sonunda mesireye gidip kendisiyle baş başa kalmaya ve bir mucize beklemeye karar veren Taşbaşıoğlu, Uzun Ali'nin evine gelir. Ondan kepenek ve çizme aldıktan sonra tek başına mesireye gider. Ormanlık alanda tek başına kalan Taşbaşıoğlu tanrıyla konuşur, kendisini sorgular ve içine düşmüş olduğu durumu düşünür. Tanrıdan bir karşılık alabileceği umuduyla namaz kılar ve dua eder. Bütün uğraşlarına rağmen Taşbaşıoğlu herhangi bir mucizeye şahit olmaz. Son bir defa daha gün doğumuna kadar evinin damını izlemeye karar verir. Taşbaşıoğlu soğuktan titremektedir ve uzun süredir uyumadığı için de uykuludur. Taşbaşıoğlu ayağa kalmaya çalışır fakat bacalarının tutmadığını fark eder. Bir kaç defa daha ayağa kalkmaya çalışsa da başarılı olamaz.

Evinin damına baktığında bir top ışık görür ve uykuya dalar. Eşi ve Uzun Ali, onu oturduğu yerden kaldırıp eve getirirler. Meryemce Taşbaşoğlu için ilaç yapar. Uzun Ali Taşbaşoğlu'na biraz daha gecikmesi durumunda donmuş olacağını söyler. Taşbaşoğlu onları gülümseyerek dinlemektedir.

Taşbaşoğlu'nun Tutuklanması ve Muhtar Sefer'in Lanetlenmesi Yüzbaşı Şükrü'yle görüşen Muhtar Sefer, Taşbaşoğlu'nun ermişliğe devam ettiğine ve insanları kandırdığına yönelik şikayette bulunur. Yüzbaşı Şükrü Muhtar Sefer'in Taşbaşoğlu'na düşman olduğunu anlamıştır. Taşbaşoğlu'yla yaptığı en son görüşmede Yüzbaşı Şükrü, ermişliğe devam etmesi halinde onu tutuklayacağını ve en ağır şekilde cezalandıracağını söylemiştir. Taşbaşoğlu'nun aslında oldukça duyarlı, bilinçli ve akli başında bir insan olduğunu anlamıştır. Yüzbaşı Şükrü, jandarmalardan birkaçını köylü kılığına sokarak Taşbaşoğlu'nun evine göndermeye karar verir. Onun büyücülüğe ve üfürükçülüğe devam ettiğinin tespit edilmesi durumunda yasal işlemleri uygulatacaktır. Yüzbaşı Şükrü'nün yanından ayrılıp evine geri dönen Muhtar Sefer, Taşbaşoğlu'nu yeniden şikayet etmekle doğru bir iş yapıp yapmadığı konusunda şüpheye düşer. Onun gerçekten bir ermiş olabileceğini, Kırklara karışmış olabileceğini düşündüğü gibi köylülerin tepkisini çekmekten de korkmaktadır. Köylü kılığına girmiş olan jandarmalar Taşbaşoğlu'nun evinde hasta numarası yaparlar. Onun çeşitli dualar okuduğunu ve ritüeller yaptıklarını görürler. Böylece Taşbaşoğlu'nun tutuklanmasının önünde herhangi bir engel kalmaz. İrticayla mücadele kanunları kapsamında tutuklanacaktır. Köylü tarafından dışlanmak ve nefret edilmek istemeyen Muhtar Sefer, Onbaşı'ya rüşvet vererek Taşbaşoğlu'nun karakola götürüleceği sırada bir tiyatro oynamaya karar verir. Taşbaşoğlu'nun tutuklanıp götürüleceği sırada onun götürülmesine engel olmaya çalışıyormuş gibi yapmaya karar verir. Onbaşı, birkaç jandarmayla beraber Yalak köyüne gelir. Muhtar Sefer Onbaşı'ya elli lira verir ve planını anlatır. Onbaşı Cumali Muhtar Sefer'in uzattığı parayı sevinçle alır. Sonuç olarak bu plan, onu mesleki açıdan olumsuz etkilemeyecektir. Taşbaşoğlu'nun götürüleceğini anlayan köylüler onun evinin önünde toplanmışlardır. Taşbaşoğlu evinin içinde jandarmaların gelmesini beklemektedir. Onbaşı Cumali köylülerin ayaklanmasından korkmaktadır. Muhtar Sefer ona herhangi bir sorunla karşılaşmayacağını söyler. Onbaşı ve diğer jandarmalar Taşbaşoğlu'nun evine girerler. Onun ellerine kelepçe takıp karakola doğru yola çıkarlar. Muhtar Sefer jandarmalara yine engel olmaya çalışıyormuş gibi yapar. Onbaşı tarafından birkaç defa dipçik darbesi alır. Taşbaşoğlu'nun ermişliğini över ve onun gitmesiyle köyün bir daha iflah olmayacağını söyler. Kısmen de olsa Muhtar Sefer, Taşbaşoğlu'nun götürülüyor olmasına üzülmiştir. Muhtar Sefer onunla dost olmak istemiş ve birlikte büyük işler yapabileceklerini düşünmüştür. Fakat Muhtar Sefer Taşbaşoğlu'nun ayaklarına kapandığında ondan hiçbir karşılık alamamış ve köylülerin gözünde küçük düşmüştür. Öfkesine hakim olamayan Muhtar Sefer, ondan intikam alabilmek için bu yola başvurmuştur. Jandarmalar tarafından götürülen Taşbaşoğlu'nu köylüler takip etmektedirler. Taşbaşoğlu onların jandarmalara saldıracak olmalarından korkmaktadır. Taşbaşoğlu jandarmalardan kelepçeleri çözmelerini, aksi halde köylülerin saldırmayacaklarını söyler. Köylülerin etrafına toplanan Taşbaşoğlu onlardan helallik ister. Onu tutuklatan kişinin Muhtar Sefer olduğunu söyler ve bundan sonra kimsenin ona selam bile vermemesini ister. Muhtar Sefer'le konuşan veya ona selam veren kişilerin cehennemde yanacağını ve türlü musibetlere maruz kalacağını söyler. Ardından Yalaklılarla vedalaşıp jandarmalarla birlikte yola koyulur. Onbaşı Cumali, Taşbaşoğlu'ndan oldukça etkilenmiştir. Onun gerçek bir ermiş olabileceğini düşünür. Ona göre Taşbaşoğlu mert ve dürüst bir insandır. Akşam vakitlerinde jandarmalar ve Taşbaşoğlu, girmiş oldukları ormanda geceleme kararı verirler. Taşbaşoğlu, eğer isterse, Onbaşı Cumali'nin kendisini serbest bırakıp kaçmasına izin vereceğini anlamıştır. Jandarmaların her biri uyumuştur. Taşbaşoğlu, bir tanıdığı köpeğini görmüş ve onu takip etmeye başlamıştır. Bir süre sonra da jandarmalardan uzaklaşıp Buyuklar Mağarası'na gelmiştir. Soğuktan bütün vücudu uyuşmuş ve uykusu gelmiştir. Isınmadığı takdirde öleceğini anlayan Taşbaşoğlu, kibrit arayamaya başlar. Hasan'ın kendisine vermiş olduğu kibriti bulunca gözyaşlarına hakim olamaz.

Umutsuzluk ve Umut Yalak köyünde bahar mevsimi gelmek üzeredir. Köylülerin ambarlarındaki un tamamen tükenme aşamasına gelmiştir. Adil Efendi'nin geleceği korkusu yerini bahar korkusuna bırakmıştır. Neredeyse bire otuz veren toprak artık bire bir bile vermeyecek hale gelmiştir. Köylüler için Çukurova'ya inmek de artık bir çözüm değildir. Taşbaşoğlu'nun gitmesinin ardından Yalaklılar, Muhtar Sefer'den vebalı gibi kaçmaya başlamışlardır. Hiç kimse ona selam bile vermemektedir. Uzundere'de Koca Halil'in cesedini arayan kafile onu bulamadıkları için Yalak'a geri dönmüşlerdir. Koca Halil'in İncecik köyüne sığındığı ve bir daha Yalak'a geri dönmeyeceği öğrenilmiştir. Koca Halil hala Yalaklılar tarafından öldürülmekten korkmaktadır. Fakat Koca Halil bir yandan Yalaklılara hak vermektedir. Hasan ve Ummahan her zaman gittikleri kayalıktadırlar. Bir ateş yakıp onun yalımlarını izlerler. Hasan, yanan ateşin yalımları içinde Ziyaret Ağacı'nı görür. Ardından Ummahan'a kibritlerinden birkaçını verir. Adil Efendi'ye kibritlerini kaptırmaktansa, onları kız kardeşinin

almasını ister. Ummahan'ın sevinçten gözleri dolar. Daha sonra her zaman baktıkları kayanın altına yeniden bakarlar. Gördükleri manzara karşısında hayret içinde kalırlar ve iki kardeş sevinçten birbirlerine sarılırlar. Kayanın altında üç tane çiçek filizlenmiştir. Üçü de farklı renklindedir.

Temalar

Gelenek Yalak köylülerinin gündelik yaşamlarında gelenekler, görenekler ve töreler önemli bir yere sahiptir. Ne zaman ortaya çıktığı tam olarak bilinmeyen gelenekler ve göreneklerle hayatlarını sürdüren Yalaklılar, sahip oldukları kültüre ve törelere oldukça bağlıdırlar. Çukurova'ya inileceği zaman Adil Efendi'den alışveriş yapmak ve köye geri dönüldüğünde alınan eşyaların karşılığında ödeme yapmak bir gelenektir. Yalak köyü, bu geleneği çiğneyerek bölgedeki altmış köye kötü örnek olur. Muhtar Sefer köylünün borcunu ödeyebilmek için çeşitli yollara başvurur. Adil Efendi'nin Yalak köyüne gelerek eldeki bütün değerli malları haczetmesini ister. Bunun haricinde, kıtlık, kuraklık ve salgın dönemlerinde Yalak köyü gibi beldelerde sahte peygamberlerin türemesi de alışlagelmiş bir gelenektir. Coğrafyanın kültürüyle ilgili birçok konuya çeşitli göndermelerde bulunulur. Ulu ozanlara, aşıklara, halk hikayelerine ve tarihsel vakalara değinilir.

İnanç Bölgede yaşayan mikro topluluklar, dini ritüelleri ve vecibeleri pek yerine getirmiyor olsalar da toplulukları oluşturan karakterlerin her biri inançlıdır. Ölünün arkasından Kuran ve Mevlit okutmak, söz verirken Kuran'a el basmak, anlatıda görülen başlıca dine dayalı eylemlerdir. Anlatıda yer alan kurgusal toplum, her türlü iyiliğin ve kötülüğün tanrıdan geldiğine inanmaktadır. Nesiller boyunca anlatılagelmiş olan dini içerikli hikayeler, hurafeler, efsaneler ve masallar, karakterler tarafından epey rağbet görür. Ziyaret Ağacı, ak libaslılar, abı hayat, hayat ağacı, hayvanlarla ve cansız varlıklarla konuşma, ışık topu olma, şifa verme ve deva bulma gibi doğaüstü nesnelere ve eylemler üzerinde anlatı boyunca çokça durulur. Yalak köylülerinin en çok eğilim gösterdiği davranışlardan biri, felaket dönemlerinde sahte ermişler yaratmaktır. Yalaklılar sahte ermişler yaratarak dertlerinden kurtulmayı ve sorunlara çözüm bulmayı amaçlamaktadırlar.

Hırs Memet Taşbaşıoğlu'nun yavaş yavaş halkın gözünde efsanevi bir ermişe dönüştüğünü fark eden Muhtar Sefer, bulunmuş olduğu mevkiyi ve taşımakta olduğu unvanı kaybetmemek için Taşbaşıoğlu'yla ilgili karalama kampanyası başlatır. Adamlarından köylülerle konuşmalarını ve köylülerin Taşbaşıoğlu'ndan soğumalarını ister. Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'nun geçmişte hırsızlık yaptığı, insan öldürdüğü, hayvanlara ve küçük kızlara tecavüz ettiği gibi yalanları her tarafa yaymıştır. Fakat hiçbir köylü ona inanmayınca Taşbaşıoğlu'nu öldürmeye karar verir. Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'na yönelik planladığı bütün öldürme teşebbüslerinde başarısız olur. Bunun üzerine onunla ilgili çıkan hikayelerin önüne geçmek ister ve bu amaçla hikayeleri çıkaran kişiyi aramaya başlar. Fakat hikayelerin kimin tarafından çıkarıldığını asla bulamaz. Son çare olarak Muhtar Sefer, Adil Efendi'ye gider ve ondan köylülerden borçlarını almasını ister. Taşbaşıoğlu'nu emniyet güçlerine şikayet eder ve onu tutuklatır.

Arayış Kuraklık, kıtlık ve Adil Efendi gibi sorunları olan Yalaklılar, içine düşmüş oldukları kötücül durumdan kurtulmak için sahte bir ermiş yaratırlar. Derdi olan her karakter ona başvurur ve ondan yardım ister. Köylünün içine düşmüş olduğu durumu gören Taşbaşıoğlu, bir nebze de olsa onları rahatlatmak için istedikleri şeyi onlara verir. Şifa ve deva bulmak isteyen herkes Taşbaşıoğlu'nu ziyaret eder. Taşbaşıoğlu, ermişlik işine kendisini iyice kaptırarak her dert için farklı bir ritüel geliştirir. Taşbaşıoğlu'nun her hastalığı iyileştirdiği ve her derde çözüm bulduğuna yönelik söylentiler her yere yayılır. Gerçek bir ermiş olup olmadığını merak eden Taşbaşıoğlu, kendisini sorgulamaya başlar. Başlarda bir ermiş olmadığını ve olamayacağını farkındadır. Fakat zaman içinde köylülerin uydurmuş olduğu hikayeler onu da etkiler. En sonunda Taşbaşıoğlu, kendisinin bir ermiş olduğunu zannetmeye başlar. "Köylü adamı yavaş yavaş, gün geçtikçe ermişliğe itiyor. Bunun bir tek müsebbibi Adil. Köylü böyle anlarda sarılacak dal arar. Türlü türlü dala sarılır, bırakır. En sonuncu sağlam sandığı bir dala sarılır, sarıldıkça sarılır, her bir şeyini dalın gücüne verir, dala sığınır. Bir dal bulamazsa, kendisi dalı yaratır. sonra da sarılır. Köylü dalsız edemez".

Aşk Başlarda, Hüsne ile Recep'in hikayesi bir yan anlatı gibi görünmektedir. Hüsne ile Recep birbirlerini çok sevmektedirler. Gece yarılarında Kör Hasan'ın boş damında buluşurlar ve birbirleriyle sabahlara kadar sevişirler. Köye hakim olan kasvetli havadan boğulan ve Yalaklıların bir daha iflah olmayacaklarını düşünen Hüsne, Recep'e Çukurova'ya kaçmak istediğini söyler. Recep Hüsne'ye, mevsimin bunun için elverişsiz olduğunu ve yaza kadar beklemeleri gerektiğini söyler. İki aşık birbirleriyle geceleri buluşurlar ve sabahlara kadar birlikte vakit geçirirler. Recep Hüsne'ye,

gelecekte yapmak istediği şeyleri anlatır ve Hüsne onu mutlulukla dinler. Köydeki durumun iyice kötüleştiğini fark eden Hüsne, Recep'e kaçmakta ısrar eder. İki sevgili yaz mevsimini beklemeden kaçmaya karar verirler. Hüsne'nin annesi kaçan kızı için ağıtlar yakar. Babasıysa kızını affedeceğini hatta aşıklarla konuşacağını söyler. Aşıklar kaçış sırasında donarak ölürlür. Onların ölümünden dolayı Vurgun Ahmet, köylüleri suçlar. Asıl anlatı onların ölümünden sonra başlar.

Şehvet Anlatı boyunca en çok işlenen temalardan biri şehvettir. Birbirlerini çok seven Hüsne ile Recep, Kör Hasan'ın damında her buluştuklarında doymamacasına sevişirler. Hüsne'nin çıplak bedeni çok detaylı bir şekilde olmasa da betimlenir. Cinsel ilişki sırasında yaşanan vakaların üzerinde de kısa da olsa durulur. Kır İsmail'in kızını takıntı haline getirmiş olan Muhtar Sefer, kızı evine çağırarak ona nasıl tecavüze uğradığını anlatır. Bu hikayenin anlatıldığı sırada kız ve Muhtar Sefer tahrik olurlar. Muhtar Sefer Kır İsmail'in kızıyla eşlerinin gözünün önünde görüşür ve onunla sevişir. Bu olay köylüler tarafından kısa bir süre sonra duyulur fakat kimse bunu umursamaz. Bir yandan kendileriyle bir yandan da rakipleriyle mücadele eden karakterler için libido bir tür gerçeklikten kaçış unsurudur. Muhtar Sefer ve Taşbaşıoğlu karakterlerinde bu açık bir şekilde görülmektedir.

Kişi İncelemesi

Memet Taşbaşıoğlu (Açık – Vicdanlı)

Karakter Muhtar Sefer'in sömürüsüne ve çıkarıcılığına karşı Yalaklıları örgütlemek isteyen Taşbaşıoğlu, onlar tarafından sürekli ihanete uğramıştır. Köylünün korkaklığından ve kurnazlığından bıkmış olan Taşbaşıoğlu, sürekli olarak onların aleyhinde konuşur ve onlarla dalga geçer. Onun önerilerine uymayan Yalaklılar, çeşitli sorunlarla yüzleşmek zorunda kalmışlardır. İçine düşmüş oldukları zor durumdan kurtulmak isteyen Yalaklılar, Taşbaşıoğlu'nun ermiş olduğunu iddia ederler. Kısa sürede Yalak köyünde onun soyuyla ve sahip olduğu kerametlerle ilgili çeşitli hurafeler uydurulur. Taşbaşıoğlu'nun şöhreti civardaki bütün köylere yayılır. Onun ermiş olmasıyla bütün gücünü yitireceğini düşünen Muhtar Sefer ona engel olmaya çalışır. Taşbaşıoğlu'nun tek niyeti insanlara yardım etmektir. Başlarda bir ermiş olmadığının ve çeşitli kerametlere sahip olmadığının farkındadır. Fakat zaman içinde uydurulan hikayelere inanmaya başlayan Taşbaşıoğlu, kendisinin ermiş olduğuna kanaat getirir. Taşbaşıoğlu; duyarlı, bilinçli/bilinçsiz, tokgözlü, cesur, dostane/hasmane, şüpheli, endişeli, gerçekçi, cömert, örgütleyici, sorumlu, güvenilir kararlı/kararsız ve güdümlü bir karakterdir.

Etkinlikler Miralay'ın Oğlu'nun pamuk tarlasında çalışmak için Çukurova'ya inen Yalaklıları, Muhtar Sefer'in bulduğu tarlaların verimsiz olduğu konusunda uyarılmış olan Taşbaşıoğlu, haklı çıkmıştır. Yalaklılar neredeyse hiç pamuk toplayamadıkları için elleri boş bir şekilde Yalak köyüne dönmüşlerdir. Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyemeyecek olan Yalaklılar, Adil Efendi'nin malları haczetmesi için köye gelmesi beklenmektedir. Yalaklıları Muhtar Sefer'e güvenilmemesi konusunda defalarca uyarılmış olan Taşbaşıoğlu haklı çıkmıştır. Köylülerin ikiye bölünmüşlüğünden ve korkaklığından bıkmış olan Taşbaşıoğlu, onlarla konuşmamaya ve onlar için mücadele etmemeye karar vermiştir. Adil Efendi'nin yakın bir zamanda köye geleceğini öğrenen Yalaklılar, değerli eşyaları saklamaya başlamışlardır. Yalaklılar arasında eşyalarını saklamamış olan tek kişi Taşbaşıoğlu'dur. Taşbaşıoğlu Adil Efendi'nin köylülerin mallarını alması için herhangi bir yasal işlem uygulamayacağını bilir. Bundan dolayı eşyalarını saklamamıştır. Taşbaşıoğlu Yalaklılarla sürekli olarak dalga geçer ve onlara hakaretler eder. Adil Efendi Yalak köyüne aylarca gelmez ve Taşbaşıoğlu dile getirmiş olduğu her konuda haklı çıkar. Bunun üzerine Yalaklılar Taşbaşıoğlu'ndan korkmaya başlarlar. Yalak köyünde yaşayan iki aşık, Hüsne ile Recep, köyden kaçtıkları sırada donarak ölürlür. Onların ölümüne şahit olan Vurgun Ahmet Yalak köyüne gelir. Yalaklıların kapılarını tek tek dolaşır ve onlara hakaretler eder. Son olarak Taşbaşıoğlu'nun evine gelen Vurgun Ahmet, eve girmeden önce kapıyı ve yeri öper. Taşbaşıoğlu'na niyazda bulunur. Vurgun Ahmet Taşbaşıoğlu'na her konuda haklı çıktığını söyler. O günden sonra Taşbaşıoğlu'nun atalarıyla ve onun bir ermiş olduğuyla ilgili dedikodular çıkmaya başlar. Memidik adındaki bir sansar avcısı Tekeç Dağı'nda Taşbaşıoğlu'nu, yeşil libaslar içinde yedi top ışıkla birlikte gördüğünü söyler. Taşbaşıoğlu'nun ermiş olduğuyla ilgili çeşitli hikayeler uydurulur. Taşbaşıoğlu köylülerin iddialarını her ne kadar reddetse de başarılı olamaz. Muhtarlık unvanını kaybetmek istemeyen Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'na engel olmak için her yola başvurur. Fakat onun her girişimi Taşbaşıoğlu'nun namının yayılmasını sağlamaktan başka bir işe yaramaz. Hastalığına şifa ve dertlerine deva bulmak isteyen herkes Taşbaşıoğlu'nun evine gelmeye başlar. Başlarda kendisinin ermiş olduğuna inanmayan Taşbaşıoğlu, köylülerin uydurduğu yalanlara inanmaya başlar. Muhtar Sefer'in şikayeti üzerine Taşbaşıoğlu tutuklanır ve karakola götürülür. Yüzbaşı Şükrü Taşbaşıoğlu'na, fakir halkı kandırdığı ve onların saflıklarından çıkar sağladığı için çok kızar. Fakat Taşbaşıoğlu,

kendisinin ermişlik iddiasında bulunmadığını, bu hurafelerin köylüler tarafından uydurulduğunu söyler. Onun içine düşmüş olduğu duruma üzülen Yüzbaşı Şükrü, ermişlik işini bırakması şartıyla onu serbest bırakır. Yalak köyüne geri dönen Taşbaşıoğlu, hastalarla ve derdi olan insanlarla görüşmeye devam eder. Zaman içinde gerçek bir ermiş olduğuna inanmaya başlamış olan Taşbaşıoğlu, her hastalık ve dert için farklı bir ritüel uydurmaya başlamıştır. Gerçek bir ermiş olup olmadığını öğrenmek isteyen Taşbaşıoğlu, geceleri evinin üstünde belirlediği söylenen ışığı ve Ziyaret Ağacı'nı görmek ister. Gece vakitlerinde dışarıdaki bir kayaya oturarak evinin damını izlemeye başlar. Fakat ne ışığı ne de Ziyaret Ağacı'nı göremez. Taşbaşıoğlu ormana giderek inzivaya çekilir. Gerçek bir mucize görmek ister. Şafak sökmeden önce evinin damına son bir defa daha bakmak ister. Bir ağaca yaslanır. Soğuktan dolayı çok üşümüştür ve uykusu gelmiştir. Hava aydınlanmadan önce Taşbaşıoğlu, evin damının üstünde bir ışık görür. Ayağa kalmak ister fakat kalkamaz. Taşbaşıoğlu uyur ve bir süre sonra Uzun Ali tarafından uyandırılır. Uzun Ali Taşbaşıoğlu'na, biraz daha geç kalınması durumunda ölmüş olabileceğini söyler. Taşbaşıoğlu ermişlik faaliyetlerine devam eder. Sivil kıyafetlerle onun evine gelmiş olan jandarmalar, onun üfürükçülüğe devam ettiğini görürler ve bunun üzerine Taşbaşıoğlu yeniden tutuklanır. Karakola doğru götürülürken köylülere hitap eder. Köyün ve kendisinin başına gelen bütün felaketlerden dolayı Muhtar Sefer'i suçlar. Bundan sonra Muhtar Sefer'le konuşanların bir daha iflah olmayacaklarını ve cehennemde yanacaklarını söyler. Köylülerden helallik istedikten sonra yola ederler. Yolculuk sırasında ormanda dinlenilir. Jandarmalar uyumuşlardır ve bunu fırsata çeviren Taşbaşıoğlu onlardan kaçarak Buyuklar Mağarası'na saklanır.

Etkileşim Anlatının başkarakterlerinden biri olan Taşbaşıoğlu, etkin bir rol oynamasa da diğer karakterler tarafından ona verilen görev oldukça önemlidir. Taşbaşıoğlu diğer köylü karakterler tarafından bir kurtarıcı olarak seçilir. Karakterin yaşamış olduğu kimliksel çelişkiler de anlatıda üzerinde durulması gereken konulardan biridir. Anlatıda verilmek istenen birçok iletinin yansıtıcısıdır. İç monologlar, diyaloglar ve anlatıcı aracılığıyla onun dünya görüşü ve tinsel durumuyla ilgili detaylı bilgiler elde edilir.

ÖRNEK ANILAR

Sitemkar Köylülerin ikiyüzlülüğünden, kurnazlığından ve korkaklığından yılmış olan Taşbaşıoğlu, onlar hakkında ağzına geleni söyler: "Ne desin baba, hep köylüye söğüp duruyor. Köylüye kara alkışlar ediyor ki, kulaklarını kapatıyor tüm köylü, duymamak için. Bana bir kurşun değsin de, tam yüreğimin başına bir yağlı kurşun sıksınlar da, Taşbaşıoğlunun bir sözünü duymayayım".

Cesur Muhtar Sefer Yalıklılardan bütün değerli malları saklamalarını istemiştir. Taşbaşıoğlu'ysa Muhtar Sefer'in söylemiş olduğu hiçbir şeye kulak asmamıştır: "Taşbaşıoğlu da her zamanki giyim kuşamındaydı. Evi de olduğu gibi duruyordu. Hiç bir şey saklamamıştı. Hayvanlarını bile mağaraya götürmemişti. Buysa köylüyü deli ediyordu. Muhtar da kışkırtıyordu. Şimdi evinden köyün içine çıksa, Taşbaşın kimse yüzüne bakmazdı. Bakmazdı değil, belki başına bir hal getirirler, ona kötülük ederlerdi".

Güvenilir Muhtar Sefer, Taşbaşıoğlu'nun Adil Efendi'ye köye gelmemesini söylediği dedikodularını çıkarmıştır. Fakat Yalıklılar bu dedikodulara inanmamışlardır: "Bir anda, Taşbaşıoğlunun Adile gidip köye gelme dediği köye yayıldı. Ama bu köyde herkes birbirini öylesine bilirdi ki.. Taşbaşıoğlu bunu yapar mıydı? Bu soruyu kendi kendine kimse sormadan edemezdi. Bu söz Muhtar için çıksaydı, Sipahi budalası Gömlüksizoğlu için, Delice Bekir için çıksaydı, herkes inanırdı. Ama Taşbaşıoğlu? De de, azıcık dur".

Bilinçli Değerli eşyalarını sakladığı yerden çıkarmış olan Meryemce Taşbaşıoğlu'na, Adil Efendi'nin onları alabilip alamayacağını sorar. Taşbaşıoğlu kanunları bilir. Ona Adil Efendi'nin hiçbir şey alamayacağını söyler: "«Hiç korkma ana,» dedi. « Adil bu yıl bu köye gelmez. Gelemez. Gelse de hiç bir kanun yarasında, töresinde insanı soymak yoktur. Üstün başın altın dolu olsa senin üstünden yarım parçasını bile alamaz. Bu köylü korkudan delirmiş, seni de delirtmişler. Var git keyfine bak güzel anam".

Yılgın "Var git yoluna Ali kardaş, benden bu köye hayır yok. Çatlasın patlasın, varsın birbirini öldürsün bu namussuz köylü. Bundan böyle ben bu köyün hiç bir işine karışmam. Hiç mi hiç karışmam. Bir mümkününü bulsam bu köyde bir gün bile kalmam, kalmayacağım da... Baharı bulur bulmaz, göçüp başka köye gideceğim".

Mücadeleci “Taşbaşoğlu köylünün Muhtardan yana oluşunu bir türlü yutamamıştı. Deli oluyordu. Beş altı yıl çalış da, Seferin bütün hilelerini getir şu köylünün gözünün içine sok da gene de bir türlü ondan ayrılmamasın! Bu ne iştir ki?”.

Fedakar Muhtar Sefer Taşbaşoğlu'nun ermişlikten vazgeçmesini, aksi halde onu öldüreceğini söyler. Taşbaşoğlu Yalıklılar için canını vermeye razıdır: “«Bir can değil mi şunun başı sonu? Hepsi bir can. Altı astarı bir can! Veririz biter. Var mı daha bir diyeceğin ?”.

Kutsal Yalıklılar Taşbaşoğluna çeşitli kutsiyetler verir: “«Taşbaş Efendimiz bu köyde oldukça bu köye hiç bir musibet giremeyecek.» « Adil gelemeyecek. » « Salgınlar uğramayacak.» «Yılanlar yağmayacak.» « Toprak vermemezlik etmeyecek.» «Çiçekler açacak, otlar bitecek. Toprak da bereketinden çatlayacak.» «Bu köyün kadınları kısır kalmayacak»”.

Kararsız Köylülerin uydurduğu yalanlara zaman içinde inanan Taşbaşoğlu, gerçek bir ermiş olup olmadığını merak eder: “Bir an geliyor, içinde ermişliğini bir iyice ilan ediyor. Çıkıp köyün ortasına, köylüyü başına toplayacak, onlara dünya üstüne, yaşamak, sevda, toprak, ışık üstüne altın sözler söyleyecek. Bu düşünce kafasına takılınca kendini zor tutuyor. Köyün ortasına çıkmamak, bu işten kendisini caydırmak , kanatlı sözler söylememek için de kendisini zor tutuyor, öylesine bir güç harcıyor ki, her yanı acıyor. Bu nöbetten sonra da kan ter içinde kalıyor. Bütün bedeni döğülmüş, ezilmiş gibi. Kendini, kendi haline bırakıyor”.

Muhtar Sefer (Kapalı – Vicdansız)

Karakter Borcunu ödeyemeyen köyün muhtarı olarak büyük bir utanç yaşamaktadır. Fakat köylülerin başına gelen felaketlerin baş sorumlusunun kendisi olduğunun da farkındadır. Yalıklıları içine düşmüş oldukları zor durumdan kurtarmak isteyen Muhtar Sefer, onlara bazı önerilerde bulunur. Önerileri bir işe yaramayınca Adil Efendi'yle konuşmaya karar verir ve onunla görüşmesi için bir heyet gönderir. Bu sıralarda Taşbaşoğlu'nun ermiş olduğuna yönelik bazı dedikodular dolaşmaya başlar. Dedikoduların ardından onun sahip olduğu kerametlerle ilgili çeşitli hurafeler anlatılmaya başlanır. Bulduğu mevkiyi kaybetmek istemeyen Muhtar Sefer, Taşbaşoğlu'nun artan şöhretine engel olamaya çalışır. Köylüye ve Taşbaşoğlu'na karşı beslediği öfkeden dolayı çeşitli düzenbazlıklar yapar. Kendi çıkarlarını korumak için başka insanları zor durumlara düşürür. Kişilik özellikleri bakımından Muhtar Sefer; duyarsız, bilinçsiz, gelenekçi, çıkarıcı, sorumsuz, düzenbaz, sahtekar, yalancı, acımasız, cimri, hasmane, endişeli, korkak, güvenilmez, sömürücü, takıntılı, kurnaz, açgözlü ve hırslı bir karakterdir.

Etkinlikler Miralay'ın Oğlu'nun çiftliğinde neredeyse hiçbir şey kazanamamış olan köylülerin muhtarı olarak, köylünün Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyemeyecek olmasından dolayı derin bir utanç yaşamaktadır. Adil Efendi'nin yakın bir zamanda Yalak köyüne gelip malları haczedeceğini bilen Muhtar Sefer, Yalıklılara hazır olmalarını söyler. Fakat aradan uzun bir zaman geçmesine rağmen Adil Efendi Yalak köyüne gelmez ve köylülerin Muhtar Sefer'e olan güveni tamamen kırılır. Köylülerin mallarının alınmaması için Muhtar Sefer'in aklına bir fikir gelir. Evinin önünde bütün Yalıklıların toplanmasını ister. Muhtar Sefer Yalıklılara değerli mallarını saklamalarını ve hayvanları da perili mağaraya götürmelerini önerir. Bu sayede Adil Efendi Yalak köyüne geldiğinde alıp götürebileceği hiçbir şey bulamayacak ve belki de köylünün içler acısı durumunu görerek onların borçlarını affedecektir. Yalıklılar Muhtar Sefer'in tavsiyesine uyarak değerli mallarını saklarlar. Muhtar Sefer Yalakların evlerini tek tek kontrol eder. Köyde eşyalarını saklamayan tek kişi Taşbaşoğlu'dur. Aradan yine uzun zaman geçer ve Adil Efendi Yalak köyüne hala gelmemiştir. Muhtar Sefer Taşbaşoğlu'nun, Adil Efendi'ye köyedeki gelişmeleri ispiyonladığından şüphelenir. Yalıklıların değerli malları saklamış oldukları diğer köylerin yerlileri tarafından duyulmuştur. Bunun üzerine Muhtar Sefer'in Taşbaşoğlu'yla ilgili şüpheleri artar. Muhtar Sefer Yalıklılardan saklamış oldukları malları geri çıkarmalarını ister ve Adil Efendi'ye köye gelip malları alması için heyet göndereceğini söyler. Fakat Hidrellezden sonra Taşbaşoğlu'nun soyunun ermişlere dayandığına yönelik dedikodular çıkmaya başlar. Bir süre sonra da Taşbaşoğlu'nun ermiş olduğu konuşulmaya başlanır. Köylünün zor zamanlarda böylesine uydurma mucizelere sarıldığını bilen Muhtar Sefer, Adil Efendi'nin bir an önce köye gelmesini ister. Köy Yönetim Kurulu'nu Adil Efendi'yle görüşmesi için görevlendirir. Taşbaşoğlu'yla ilgili dedikoduları kimlerin çıkardığını merak eden Muhtar Sefer, onları adamlarına dinletmeye başlar. Taşbaşoğlu'nun muhtarlıkta gözü olduğunu düşünen Muhtar Sefer, bu söylentileri onun çıkardığını düşünür. Zaman ilerledikçe Yalıklılar, Taşbaşoğlu'nun gerçek bir ermiş olduğuna iyice inanmaya başlarlar. İmtiyazlarını ve unvanını kaybetmekten korkan Muhtar Sefer, Taşbaşoğlu'yla görüşmeye karar verir. Muhtar Sefer

Taşbaşıoğlu'na köylüleri arasında dolanan söylentileri anlatır ve Muhtar Sefer onun hiçbir şeyden haberdar olmadığını anlar. Köylülerin dikkatini başka bir yöne çekmek isteyen Muhtar Sefer, adamlarına köye ateş açmalarını emreder ve sahte bir çatışma tezgahlar. Ardından köylüleri Taşbaşıoğlu'ndan soğutmak için onun çeşitli suçlar işlediğine yönelik dedikodular çıkarmak ister. Onun bu teklifi üzerine Taşbaşıoğlu, Muhtar Sefer'i evinden kovar. O andan sonra Muhtar Sefer'le Taşbaşıoğlu arasında sıcak bir savaş başlar. Muhtar Sefer Taşbaşıoğlu'nun hırsızlık yaptığı, insan öldürdüğü ve hayvanlarla genç kızlara tecavüz ettiği gibi dedikodular çıkartmıştır. Fakat Yalıklılar bu dedikoduların hiçbirine inanmamıştır. Akrabalarından biri olan Memidik, Taşbaşıoğlu'nu Tekeç Dağı'nda yeşil libaslar içinde yedi ışıkla birlikte gördüğünü anlatmıştır. Muhtar Sefer Memidik'i evine getirir ve söylediklerini inkar etmesi için ona işkence yaptırır. Bütün işkencelere rağmen Memidik söylediklerinden vazgeçmez. Birkaç gün sonra Köy Yönetim Kurulu Adil Efendi'nin yanından döner. Adil Efendi'nin Yalıklıların borçlarını affettiğini ve dükkanından alışveriş yapılabileceğini öğrenen Muhtar Sefer, köylülere müjdeli haberi verir. Bu haber sayesinde Muhtar Sefer, Yalıklıların Taşbaşıoğlu'nu ermiş yapmaktan vazgeçeceklerini düşünür. Fakat düşündüğü gibi olmaz. Yalıklılar başlarına gelen bütün iyi şeylerin Taşbaşıoğlu'ndan kaynaklandığını düşünmektedirler. Yalıklılara ve köylülere öfkelenen Muhtar Sefer Adil Efendi'ye gider ve ondan köylülerin borçlarını affetmemesini ve alışveriş yapmalarına izin vermemesini ister. Aynı zamanda Taşbaşıoğlu'nu kolluk kuvvetlerine ihbar eder. Muhtar Sefer'in yaptıklarını öğrenen Yalıklılar, Meryemce'nin önderliğinde onu öldürmeye niyetlenirler. Fakat Muhtar Sefer'le yüz yüze gelen Meryemce, onun elindeki tüfekten korkar. Bundan dolayı geri adım atar. Muhtar Sefer Yalıklılar tarafından dışlanır. Köylülerle arasını düzeltmek isteyen Muhtar Sefer, jandarmalara rüşvet vererek Taşbaşıoğlu'nun tutuklanmasına engel olmaya çalışıyormuş gibi yapar. Fakat Taşbaşıoğlu son tutuklanışında köylüye hitap eder. Muhtar Sefer'e selam veren veya onunla konuşan herkesin bir daha iflah olmayacağını ve cehennemde yanağını söyler. Bunun üzerine Yalıklılar, bir daha Muhtar Sefer'le hiç konuşmazlar ve ondan vebalıymış gibi kaçarlar.

Etkileşim Hırsı ve kurnazlığıyla anlatıda rol alan en kötücül karakter Muhtar Sefer'dir. Anlatının en etkin karakteri olarak bütün entrikaların baş sorumlusudur. İşlevsel olarak, başkarakterin amaçlarına ulaşmasına engel olmaya çalışır.

ÖRNEK ANILAR

Gurursuz Yalak köylülerinin Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyememiş olması muhtar olarak onun utanç duymasına sebep olmuştur. Fakat köylülerin başına gelen felaketlerin sorumlusu da kendisidir: "Artık bir daha kasabaya ayak basmak yok! Ölünceye kadar kasaba yüzü görmek yok. Borcunu verememiş köyün Muhtarı! Hem de kim? Ünlü şanlı, yedi köyün Kahyası, Hıdır Kahyanın oğlu! Haydi, yanıldı yazıldı, sıkıştı, Kaymakam çağırdı, kasabaya mecburi gitti diyelim, kasabada başı yukarıda gezebilir miydi? İnsan olan insanın yüzüne bakabilir miydi?".

Yalancı Yalnızca kendi köylerinin değil diğer köylerin de Adil Efendi'ye borçlu olduğunu söyler: "Bir iştir geldi köylünün başına. Yalnız bizim tarlada değil, tüm Çukurovada pamuk olmadı ki... Bütün köylüler bu yıl borçlu kaldılar. Adil Efendiye. Öyle değil mi Meryemce Ana? Anaların anası, köyün temel direği Meryemce Ana...".

Endişeli Taşbaşıoğlu'nun her konuda haklı çıkması Muhtar Sefer'i endişelendirmeye başlamıştır. Muhtarlık koltuğunu kaybetmekten korkar: "Muhtar içinden : «Vay namussuz,» diye geçirdi. «Köyün hiç bir işine karışmıyor. Ve de hiç konuşmuyor. Konuşmayan adamdan köylü ürker. Taşbaşıoğlu yerimize göz dikmiştir. Bu gidişle, bu yıl değilse, gelecek yıl muhtarlığı elimizden alacaktır. Alacağı olsun, elbette bizim de kendimize göre bir tedbirimiz olacaktır. Biz böyle çok fırtınalar atlattık, yavrum Taşbaş!»".

Kurnaz Üzerindeki ithamlardan kurtulmak isteyen Muhtar Sefer, köylünün yaşadığı sorunların sorumlusu olarak Taşbaşıoğlu'nu göstermiştir: "Muhtar, köyün öfkesini bir yere, Taşbaşıoğlunun üstüne yöneltmek istemişti ama becerememişti. Bu namussuz köylü ona toz kondurmuyordu".

Fırıldak Başlangıçta köylüleri Adil Efendi'ye karşı örgütlemek istemiştir. Fakat yalanları ortaya çıkınca bütün planlarından vazgeçmiştir: "«Bu adam, Adil Efendi, köye gelirdi. Mümkünü yok gelirdi. Ben onu bilirim. Canından vazgeçer de hakkının bir zırnığından vazgeçmez. Amma ve lakin, üstümüze atılan bu kuru iftirayı duymuştur".

Öfkeli “«Bu olmadı işte, bu olmadı, Adil,» diyordu. «Her şeyin iyi de, işte bunu iyi yapmadın Adil Efendimiz. Köylü milletiyle hiç bir zaman oynanmaz. Bunu böylece bilesin arkadaşım. Sen çok rezil, aşağıların aşağısı bir adamsın biraderim. Sen köylüme işkence ediyorsun. Benim de üstüme gelme ve de canımı sıkma Adil Efendi. Şimdi köylüyü nasıl korkuttunsa, saldım sa yüreklerine alaca korkuyu, yarın da kalkar senin namına bütün borçlarını bağışlarım, Adil Efendi can birader. Bağışlarım da sen avucunu ve de avucuyun içini yalarsın”.

Düzenbaz Adil Efendi'ye olan borçları reddetmeyi düşünür: “Sarı bir defter altı üstü. Ne istersen yazılır. Ben noterden tasdikli senet isterim. Ve de borcumuz yok derim, yerinde kalakalır. Öyle değil mi? Adil de hoplasın, zıplasin. Ulan ne güzel. ulan Sefer, sen muhtarların kıralı değil, akılların kıralısın”.

Adil Efendi (Kapalı – Duygusal)

Karakter Bölgede bulunan altmış köydeki yerlilere borç para ve mal veren tüccar, Yalaklılara vermiş olduğu borcu tahsil edememiştir. Bunun üzerine Yalaklılar, Adil Efendi'nin köye gelip borçlarını tahsil etmesini beklemektedirler. Bölgede yaşayan köylüler, Çukurova'ya inmeden önce ihtiyaç duydukları şeyleri Adil Efendi'den alırlar ve kazandıkları parayla da borçlarını öderler. Fakat Yalaklılar borçlarını ödemeyerek geleneği bozmuşlardır. Adil Efendi borcunu ödeyen köylüleri ve işbirliği yapan muhtarları sevmektedir. Borcunu ödemeyen kişilere ve işbirliği yapmayan muhtarlara karşı hiç acıması yoktur. Fakat Yalaklıların çok tedirgin olduklarını ve onlar tarafından öldürülebileceğini düşünen Adil Efendi, aylar geçmiş olmasına rağmen Yalak köyüne gitmez. Ölüm korkusu onu bambaşka bir şekilde davranmaya mecbur etmiştir. Başlangıçta borçları affetmeye karar verir fakat Adil Efendi onu bu niyetinden döndürür. Adil Efendi; acımasız, duyarlı/duyarsız, korkak, endişeli, şüpheli, takıntılı, travmatik, değişken, huysuz, saygın, bilinçsiz, cimri/cömert ve hasmane/dostane bir karakterdir.

Etkinlikler Yalak köylüleri, Çukurova'da çalıştıkları pamuk tarlasının verimsiz olmasından dolayı köylerine elleri boş bir halde dönmüşlerdir. Çukurova'ya inmeden önce Yalaklılar, Adil Efendi'den borç eşya ve para almışlardır. Adil Efendi'ye olan borçlarını ödeyemeyecek olan Yalaklılar, tedirgin bir şekilde onun köye gelmesini ve mallara el koymasını beklemektedirler. Fakat aradan aylar geçmesine rağmen Adil Efendi, Yalak köyüne gelmez. Bunun üzerine Muhtar Sefer onunla görüşmeleri için Köy Yönetim Kurulu'nu gönderir. Üyelerle görüşen Adil Efendi, bu sıralar köye gelemeyeceğini hatta evden dışarıya bile çıkamayacağını söyler. Bunun sebebini kimseye söyleyemeyeceğini de ekler. Geleneği bozan Yalaklılardan mutlaka intikamını alacağını ve kimseden korkmadığını söyler. Adil Efendi Muhtar Sefer'e biraz sitem eder fakat aslında onu sevmektedir. Yalaklıları da geçmişte sevdiğini fakat artık onları sevmediğini söyler. Yalak köyü, bölgede bulunan altmış köye kötü örnek olmuştur. Hıdrellez zamanı Yalaklıların, onu danslarla ve müzikle neden beklediklerini anlayamamıştır. Adil Efendi Yalaklılar tarafından öldürülmekten korkmaktadır. Evlerde silahların ve sopaların gizlendiğini duymuştur. Fakat bir süre sonra Adil Efendi, köylülerin borçlarını ertelediğini ve kendisinden istedikleri kadar alışveriş yapabileceklerini söyler. Onlar tarafından öldürüleceğini sanan Adil Efendi her türlü tavizi vermeye hazırdır. Köy Yönetim Kurulu ihtiyaç duyduğu eşyaları onun dükkanından aldıktan sonra Yalak köyüne geri dönerler. Muhtar Sefer'e müjdeli haber verilir. Köylüleri evinin önünde toplayan Muhtar Sefer, Adil Efendi tarafından getirilen müjdeli haberi onlarla paylaşır. Adil Efendi'yle görüşmüş olan Muhtar Sefer, köylülerle ilgili vermiş olduğu kararlardan cayması için ona yalvarmıştır. Adil Efendi'den alışveriş yapmaya giden köylüler, ondan hiçbir şey alamamış ve onun fikrini değiştirdiğini öğrenmişlerdir. Alışveriş yapmaya gelen köylülere, Adil Efendi'nin yakın zamanda Yalak'a gelip bütün mallara el koyacağı söylenmiştir. Muhtar Sefer Adil Efendi'ye yalvarmış ve köylülerin borcunu silmekten onu vazgeçirmiştir. Onun yalvarmasına daha fazla dayanamayan Adil Efendi Muhtar Sefer'in isteğini kabul etmiştir. Adil Efendi'nin köylülerden korktuğunu anlayan Muhtar Sefer, köylüleri aşağılayarak ve onların ne kadar korkak yaratıklar olduklarını anlatarak Adil Efendi'yi cesaretlendirmiştir. Muhtar Sefer, Adil Efendi'yi korkutan kişinin Koca Halil olduğunu anlamıştır. Muhtar Sefer'in bu çabasının ardından Yalak köylüleri yeniden Adil Efendi'yi beklemeye başladılar.

Etkileşim Anlatı boyunca çok fazla etkinlikte bulunmayan Adil Efendi, köylülerin en çok korktuğu kişidir. Kendisiyle ilgili detaylı bilgi verilmez. Fakat altmış köye borç verebilecek kadar varlıklı olduğu ve geleneklere önem verdiği göze çarpar. Geçmişte borçlarını ödeyememiş olan köylülere hiç acımamıştır ve onların bütün birikimlerine el koymuştur. Ancak köylüler tarafından öldürülmekten korkan Adil Efendi, aylar geçmiş olmasına rağmen borcunu tahsil etmek için Yalak köyüne gelmemiştir.

ÖRNEK ANILAR

Acımasız Adil Efendi, borçlarını zamanında ödeyemeyen köylülere hiç acımamıştır: “Bu Adil korkunç, dedi içinden. Şu köy borcunu ödemek için Çukurovaya inmişti bu kış ortası. Borcu ödeyecek parayı kazanıncaya kadar dönmeyeceklerdi. Kışın ne iş olur Çukurovada? Ne kazanç olur? Adile söylemeli de bu zulmü yapmasın artık şu köylülere. Daha insanca, daha yumşak davransın. Bir liralık bir bezi beş liraya satıyor. Bu kadarlıkla kalsın”.

Sömürücü “Nereden aldın bu malları? Hiç kimse bilmez, ben de mi bilmem bu kadar serveti nasıl yaptığını? Alinteriyle olur mu bu, Adil? Şimdi sana hakçasını söyleyim mi Adil? Çukurovaya her yıl o dayanılmaz sarı sığağa, çalışmağa inen, orada çalışmaktan ölen biten, kırılan altmış köyün tüm emeği sende birikir”.

Çıkarıcı Kendi çıkarı için köylülere borç verir ve onlara iyi davranır: “Ben Yalak köylüsünü çocuklarım gibi severdim. Ama şimdi sevmiyorum. Hiç bir vakit de sevemem. Onların yüzüne bir daha bakmam. O köyde ne olup, ne bitiyor, ben günü gününe biliyorum. Ve de büyük bir fırsat kolluyorum. Ben, Adil oldum olalı, malımı kimseye yedirmedim. Yalak köylüsüne de bir yıllık için de olsa, yedirmem. Hiç bir vakit Adilin malını kimse yiyemez”.

Kindar “Ama Sefer bilir ki ben kimsede öcümü bırakmadım, aldım. Yalak köylüsünden de alacağım. Bir uygun zaman bulur bulmaz hakkımı o ahlaksız köylünün burnundan fitil fitil, fitil de fitil getireceğim. Bu yaptıkları nankörlüğü onlara ödetmesini Adil bilir ve de her zaman bilmiştir”.

Korkak Köylülerin onu öldürmeye yönelik bir hazırlık içinde olduğunu duymuş olan Adil Efendi, onlara taviz vermek zorunda kalır: “Biliyorum bu yıl pamuk toplayamadılar. Ol sebepten de borçlarını veremediler. Bunda öfkelenecek ne var? Gelsinler, dükkanım onlara açık. İstedikleri kadar mal alsınlar. Gelecek pamukta ikisini birlikte öderler. Benim Yalak köylülerine umudum tamdır. Siz de şimdi doğru dükkana gidin. İstediginizi alın. Mutlaka alın. Almazsanız bir daha yüzünüze bakmam. Doğru dükkana. Olur mu? «Sefere selam söyleyin, gözlerinden öperim, ben hiç kimseden korkmam. Bunu Yalak köylüsü, bütün kasaba böylece bilsin. Korkmam, korkmam!”.